

**ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΘΕΣΜΩΝ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕ ΠΥΛΩΝΕΣ/ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ
ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ**

**Ολοήμερο Νηπιαγωγείο - Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο - Δημοτικό Σχολείο
Διευρυμένου Ωραρίου**

Μία από τις ουσιαστικότερες παρεμβάσεις στην Προσχολική Αγωγή και την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση που έχουν συντελεστεί και συνεχίζονται με ανάπτυξη σε μεγαλύτερο αριθμό σχολικών μονάδων είναι το Ολοήμερο Νηπιαγωγείο και το Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο καθώς και το Δημοτικό Σχολείο Διευρυμένου Ωραρίου. Με τις παρεμβάσεις αυτές καθιερώνεται η, με διευρυμένο ωράριο, λειτουργία της σχολικής μονάδας κατά την οποία επεκτείνεται και αναβαθμίζεται η παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών σε μαθητές που επιλέγουν να παρακολουθήσουν το πρόσθετο πρόγραμμα του σχολείου. Η ποιοτική αναβάθμιση που επιχειρείται, σύμφωνα με τις σύγχρονες αρχές των Επιστημών της Αγωγής και σε προσαρμογή με τις κοινωνικο-οικονομικές εξελίξεις είναι ιδιαίτερη σημαντική για την θετική επίδραση στη διαμόρφωση της προσωπικότητας στην κρίσιμη φάση της νεαρής ηλικίας και στη θεμελίωση στάσεων, γνώσεων και δεξιοτήτων ως έγκαιρη προετοιμασία για την κοινωνία της γνώσης.

Για τους λόγους αυτούς, το Ολοήμερο Νηπιαγωγείο, το Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο και το Δημοτικό Σχολείο Διευρυμένου Ωραρίου συνδέονται με:

- τις **Κ.Γ. 2, 6 & Ε.Σ. 2.3** : διότι με τους θεσμούς αυτούς ενισχύεται ο ρόλος της κρατικής μέριμνας, ιδιαίτερα για τις οικογένειες χαμηλού οικονομικού και μορφωτικού επιπέδου, όπου η ανάγκη εργασίας και των δύο γονέων είναι μεγάλη. Η παράταση της παραμονής των παιδιών στο Νηπιαγωγείο και στο Δημοτικό Σχολείο συμβάλλει στην επίλυση του προβλήματος της ασφαλούς παραμονής τους σε εκπαιδευτικό περιβάλλον σε ώρες που εργάζονται οι γονείς και έτσι υλοποιούνται πολιτικές που αφορούν την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προώθηση της κοινωνικής συνοχής μέσω της πρόσβασης στην εργασία.

- τις **Κ.Γ. 13, 14, 15** : επειδή με τη διεύρυνση του ρόλου του σχολείου, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται η φροντίδα για σίτιση, ανάπαυση και αναψυχή των παιδιών δίνεται κίνητρο για τη διευκόλυνση της πρόσβασης ή της παραμονής της γυναίκας στην αγορά εργασίας, ώστε να μπορεί να συμμετάσχει ενεργά και ισότιμα, προς όφελος της οικογένειάς της και της ευρύτερης κοινωνίας. Έτσι υλοποιούνται πολιτικές που αφορούν την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση διακρίσεων ανάμεσα στα φύλα και τον εναρμονισμό εργασιακής και οικογενειακής ζωής.
- την **Κ.Γ. 4 & Ε.Σ. 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 3.3.** : διότι μέσα από τους θεσμούς του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου και του Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου δίνεται η δυνατότητα διεξαγωγής ενός ευρέως φάσματος δραστηριοτήτων που φέρνουν το μαθητή σ' επαφή με γνώσεις και εμπειρίες για τις οποίες πιθανόν να μην υπήρχε άλλη πρόσβαση. Επιτελείται επομένως βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης . Στο Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο, η δυνατότητα της υπό καθοδήγησης μελέτης και προετοιμασίας των μαθητών για τα μαθήματα της επόμενης μέρας καθώς και η υποστηρικτική βοήθεια σε όσους συναντούν μαθησιακές δυσκολίες ενισχύει την ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων γραφής, ανάγνωσης και αριθμητικής. Παράλληλα μπορεί να αποτραπεί η συσσώρευση μαθησιακών κενών και να ενθαρρυνθούν θετικές στάσεις των νέων μαθητών απέναντι στις παραδοσιακά θεωρούμενες «δύσκολες» ή «στρυφνές» θετικές επιστήμες. Η προώθηση της διδασκαλίας ξένης γλώσσας στην απογευματινή ζώνη συμβάλλει στη βελτίωση της διδασκαλίας ξένων γλωσσών. Η πραγματοποίηση νέων μαθημάτων και καινοτόμων δράσεων όπως Αγωγή Υγείας, Αγωγή του Καταναλωτή κ.ά. αποτελεί έκφανση του εκσυγχρονισμού του ορισμού των βασικών δεξιοτήτων για την κοινωνία της γνώσης, στο πλαίσιο των οποίων μπορεί να ενισχυθεί η πρόσβαση στις Τ.Π.Ε. και η εξοικείωση με την κοινωνία της πληροφορίας.
- την **Κ.Γ. 12 & Ε.Σ. 2.1., 2.2., 3.1., 3.4., 3.5.** : διότι η πρωτοβουλία που δίνεται στις σχολικές μονάδες να οργανώσουν το πρόγραμμα των δημιουργικών δραστηριοτήτων υποβοηθά τη δημιουργία ελκυστικότερης μάθησης και την ενίσχυση των δεσμών του σχολείου με την ευρύτερη κοινωνία στις οποίες λαμβάνονται υπόψη τοπικοί παράγοντες και οι ιδιαίτερες ανάγκες του σχολείου. Το Ολοήμερο Νηπιαγωγείο υλοποιεί ιδιαίτερα την απαίτηση για ανοικτό περιβάλλον μάθησης παρέχοντας, μέσω ενός συνδυασμού ευκαιριών παιχνιδιού και μάθησης, καλύτερες βάσεις ώστε τα μικρά παιδιά να μεταβούν

αποτελεσματικά στην πιο τυπική διαδικασία της σχολικής μάθησης. Μέσα από το περιεχόμενο και τις θεματικές του προγράμματος καθώς και τις συλλογικές και ατομικές πρακτικές που ενθαρρύνονται κατά την εφαρμογή του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου και του Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου, υποστηρίζεται η προσαρμοστικότητα ως στοιχείο της δια βίου μάθησης και επιτυγχάνεται η αύξηση της κινητικότητας και των ανταλλαγών και η ενίσχυση της ευρωπαϊκής συνεργασίας.

- τις **Κ.Γ. 1, 7, 8, 11 & Ε.Σ. 3.2.** : διότι για την ανάληψη των Τμημάτων Δημιουργικών Δραστηριοτήτων των Ολοήμερων Νηπιαγωγείων και των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων, προσλαμβάνονται εκπαιδευτικοί και μάλιστα διαφόρων ειδικοτήτων οπότε διαμορφώνεται ένα ευμεγέθες πεδίο απασχόλησης που συμβάλλει στην αντιμετώπιση της ανεργίας των εκπαιδευτικών. Έτσι δημιουργούνται νέες ευκαιρίες για απασχόληση στην κοινωνία της γνώσης και η πρόσκληση και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών για την αποτελεσματική εφαρμογή των θεσμών αφορά τις πολιτικές για εκσυγχρονισμό του τρόπου οργάνωσης της εργασίας και τη δημιουργία νέων τύπων απασχόλησης. Παράλληλα, ο όλος μηχανισμός της υλοποίησης του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου και του Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου αφορά την άρση φραγμών και τον εκσυγχρονισμό του τρόπου οργάνωσης της εργασίας. Η ανάπτυξη υποδομών και η επιτέλεση των απαιτούμενων ενεργειών για την επιτυχή εφαρμογή των θεσμών αναπτύσσει διαχειριστικές και επικοινωνιακές δεξιότητες που σχετίζονται με την ενθάρρυνση του επιχειρησιακού πνεύματος.
- τους **Ε.Σ. 1.5., 1.3.** : διότι ο καθορισμός εξοπλισμού για τα Ολοήμερα Νηπιαγωγεία και τα Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία, η προμήθειά του και η αξιοποίησή του μέσα στις σχολικές μονάδες συνάδει με τη βέλτιστη χρήση των σχολικών πόρων και οι προβλεπόμενες διαδικασίες αξιολόγησης με καλύτερη εξασφάλιση της ποιότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Αγωγή Υγείας (Α.Υ.)

Ο θεσμός της Αγωγής Υγείας απαντά με ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων σε σύγχρονα κοινωνικά θέματα και προβλήματα, ενώ ως ομάδα - στόχος των δράσεών της προσδιορίζεται το σύνολο, σχεδόν, του μαθητικού πληθυσμού πρωτοβάθμιας και

δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, της χώρας. Στόχος της Αγωγής Υγείας είναι η διαρκής ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των νέων σε προβλήματα που απασχολούν και πλήττουν, κατά κύριο λόγο, τα νεώτερα μέλη της κοινωνίας μας, όπως οι εξαρτησιογόνες ουσίες (ναρκωτικά, αλκοόλ, κάπνισμα κ.λ.π.), αλλά και θέματα ευρύτερου ενδιαφέροντος, όπως η σεξουαλική αγωγή – διαφυλικές σχέσεις, η ψυχική υγεία - διαπροσωπικές σχέσεις, η διατροφή και οι διατροφικές συνήθειες, τα καρδιαγγειακά νοσήματα και η φυσική άσκηση, η στοματική υγιεινή, η κυκλοφοριακή αγωγή και τα ατυχήματα κ.λ.π.

Στο πλαίσιο της Αγωγής Υγείας έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν οι Συμβουλευτικοί Σταθμοί Νέων (Σ.Σ.Ν.), ενώ, για την υποστήριξη των δράσεών της, εκπονείται εκπαιδευτικό-διδασκτικό υλικό, κατανεμημένο σε θεματικές ενότητες, που απευθύνεται σε δύο ηλικιακές ομάδες, από 11-14 ετών και από 15-18 ετών, ενώ επίσης πραγματοποιούνται τακτικά προγράμματα επιμόρφωσης σε εθνικό επίπεδο, για την ενημέρωση τόσο των Υπευθύνων Αγωγής Υγείας στις έδρες νομών, όσο και των λοιπών εμπλεκομένων εκπαιδευτικών. Επίσης, οι δράσεις της Αγωγής Υγείας επεκτείνονται στον Ο.ΚΑ.ΝΑ., και, μέσω αυτού, στα 54 Κέντρα Πρόληψης Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών, που λειτουργούν στη χώρα μας.

Για τους λόγους αυτούς, η Αγωγή Υγείας συνδέεται με :

- την **Κατευθυντήρια Γραμμή (Κ.Γ.) 1** : διότι, μέσα από την επέκταση των δράσεών της Α.Υ., δημιουργείται, πολλαπλασιαστικά, ευνοϊκό πλαίσιο απασχόλησης σε τομείς που άπτονται των θεμάτων της Α.Υ.
- την **Κ.Γ. 4 & Εκπαιδευτικούς Στόχους (Ε.Σ.) 1.1., 1.2., 1.2.1. και 1.2.3.** : διότι αναπτύσσει κοινωνικές και προσωπικές δεξιότητες, ευαισθητοποιεί και ενεργοποιεί τόσο τους ενήλικες όσο και τους νέους – αυριανούς πολίτες, όσον αφορά τα θέματα της Α.Υ. και στο πλαίσιο της διά βίου εκπαίδευσης, συμβάλλοντας συνολικά στη βελτίωση της εκπαίδευσης και κατάρτισης εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών.
- την **Κ.Γ. 5, 8 & Ε.Σ. 3.1.** : διότι δημιουργούνται οι προϋποθέσεις στελέχωσης νέων τομέων κοινωνικών και ιατρικών επιστημών στις ανώτερες και ανώτατες σχολές και, γενικότερα, καινούρια ερευνητικά πεδία, κατ' ανταπόκριση προς τις κοινωνικές ανάγκες.

- την **Κ.Γ. 6** : διότι συμβάλλει, μέσω των προγραμμάτων της για την προώθηση της ισότητας των φύλων, τις διαφυλικές σχέσεις και τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση στην ισότιμη αντιμετώπιση των δύο φύλων στις αγορές εργασίας και, επομένως, στη βελτίωση της κοινωνικής συνοχής και στην άρση των διακρίσεων.
- την **Κ.Γ. 7, 11 & Ε.Σ. 3.2., 3.4., 3.5.** : διότι, συνολικά, δημιουργεί περιβάλλον κινητικότητας και ανάπτυξης πρωτοβουλιών σε συναφή θέματα, ενώ ταυτόχρονα εισάγει ευέλικτα σχήματα συνεργασίας, ομαδικής εργασίας και επιχειρησιακής δράσης, όπως είναι οι συνεργασίες με τοπικούς φορείς, με ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα, με κέντρα απεξάρτησης, με οργανισμούς απασχόλησης κ.λ.π.. Κατ' αυτόν τον τρόπο, δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για διασύνδεση με άλλες αντίστοιχες δράσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- την **Κ.Γ. 9** : διότι όλες οι δράσεις της Α.Υ. αναπτύσσονται και εξακτινώνονται και στην περιφέρεια, προσαρμόζοντας τους στόχους στις ενδεχόμενες ειδικές τοπικές συνθήκες.
- την **Κ.Γ. 12** : διότι, μέσω των προγραμμάτων πρόληψης φαινομένων παραβατικής συμπεριφοράς μαθητών και, ειδικά, των πιλοτικών προγραμμάτων για κοινωνική επανένταξη απεξαρτημένων ατόμων που εγκατέλειψαν το σχολείο και την παροχή Πρόσθετης Διδακτικής Στήριξης, επανεντάσσει αυτά στο εκπαιδευτικό σύστημα, δημιουργώντας ευνοϊκότερες προϋποθέσεις απασχόλησής τους σε επιδοτούμενες για το σκοπό αυτό επιχειρήσεις.
- την **Κ.Γ. 13 & 14** : διότι εφαρμόζει ειδικά προγράμματα για την προώθηση της μεταξύ φύλων ισότητας και εκπονεί εκπαιδευτικό υλικό για εκπαιδευτικούς και μαθητές.
- τους **Ε.Σ. 1.5., 1.51. & 1.5.2.** : διότι, με τη λειτουργία των Σ.Σ.Ν που παρέχουν συνεχή ενημέρωση και συμβουλευτική σε επίπεδο σχολικής μονάδας (επιμόρφωση Διευθυντών και εκπαιδευτικών), σε επίπεδο οικογένειας και σε ατομικό επίπεδο (ατομικές συναντήσεις με εφήβους), με την υποστήριξη του κατάλληλου επιστημονικού προσωπικού, στοχεύει στην καλύτερη εμπέδωση των προγραμμάτων της και στην αξιοποίηση και επένδυση στους ανθρώπινους πόρους.
- τους **Ε.Σ. 2.1., 2.2. & 2.3.** : διότι υιοθετεί εναλλακτικές διαδικασίες προσέγγισης (ομαδικά και εξατομικευμένα προγράμματα υποστήριξης και επιμόρφωσης) και διαχείρισης του παιδαγωγικού υλικού και του έμψυχου δυναμικού,

διαμορφώνοντας ανοικτό περιβάλλον μάθησης για μαθητές, εκπαιδευτικούς και γονείς, που επιτρέπουν την ενεργό συμμετοχή και συνεισφορά και της τοπικής κοινωνίας, μέσα από τα τοπικά εκπαιδευτικά κέντρα.

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Π.Ε.)

Η θεσμός της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης κατέχει κεντρική θέση στο συνολικό σχεδιασμό της εκπαιδευτικής πολιτικής του ΥΠ.Ε.Π.Θ. και βασικός σκοπός της είναι η προετοιμασία των μαθητών για την ενεργό συμμετοχή τους στην επίλυση προβλημάτων του περιβάλλοντος και τη συμβολή τους στη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών του πόρων. Ειδικότερα, η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, διαρθρώνεται διοικητικά με μία σειρά από κεντρικά και αποκεντρωμένα θεσμοθετημένα όργανα, όπως είναι οι Υπεύθυνοι Π.Ε. σε κάθε Διεύθυνση Π.Ε. και Δ.Ε. της χώρας, τα 17 Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.), τα οποία αποτελούνται από 7μελείς παιδαγωγικές ομάδες διεπιστημονικής σύνθεσης και αντίστοιχη υλικοτεχνική υποδομή, καθώς και το Γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Διεύθυνσης Σπουδών του ΥΠ.Ε.Π.Θ., που συντονίζει κεντρικά τις δράσεις της Π.Ε.. Το έργο αυτού του διοικητικού-εκπαιδευτικού ιστού αναλύεται σε παραγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων για μαθητικές ομάδες, σε επιμορφωτικά σεμινάρια για εκπαιδευτικούς, σε παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού και ανάπτυξη θεματικών δικτύων, καθώς επίσης σε τοπικές και διεθνείς συνεργασίες για θέματα περιβάλλοντος.

Άξονες δραστηριότητας της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είναι : τα προγράμματα Π.Ε. που υλοποιούνται από τα Κ.Π.Ε., η εκπόνηση προγραμμάτων Π.Ε., που, ανάλογα με το περιεχόμενό τους, προβλέπουν συνεργασίες με Βιομηχανίες, Κρατικούς Οργανισμούς, Συνδικαλιστικούς Φορείς Εφορείες Αρχαιοτήτων κ.λ.π., οι συνεργασίες με εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς και πανεπιστήμια, όπως επίσης με κυβερνητικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, οι δράσεις δημοσιότητας των Κ.Π.Ε., οι διεθνείς συνεργασίες και τα σεμινάρια εκπαιδευτικού, επιμορφωτικού και ερευνητικού χαρακτήρα, η προώθηση της έρευνας, η παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού και ειδικών εκπαιδευτικών πακέτων (βιβλία, φυλλάδια, CD-roms, διαφάνειες, εκπαιδευτικά παιχνίδια), η υποστήριξη προγραμμάτων Π.Ε. σχολείων (πilotικά προγράμματα,

δίκτυα), οι συνεργασίες με τοπικούς φορείς και συλλόγους γονέων και κηδεμόνων κ.α.

Για τους λόγους αυτούς, οι Περιβαλλοντική Εκπαίδευση συνδέεται με :

- την **Κ.Γ. 1 & Ε.Σ. 1.1.** : διότι, με τη συνεχή επέκταση του δικτύου και των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων της Π.Ε., δημιουργούνται οι διαρθρωτικές προϋποθέσεις και η ανάγκη για την αξιοποίηση ανθρώπινων πόρων, μέσα από διαδικασίες διαρκούς επιμόρφωσης, εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- την **Κ.Γ. 4 & Ε.Σ. 1.2., 1.2.2., 1.2.3.** : διότι, παράλληλα με τις ειδικές επαγγελματικές ή τεχνικές δεξιότητες, που απαιτούνται για την εμπάθυνση στους επιμέρους τομείς περιβάλλοντος, καλλιεργεί, επίσης, ικανότητες και δεξιότητες επικοινωνίας, ομαδικής συνεργασίας, συλλογικότητας (συμμετοχή μαθητικών ομάδων σε ειδικά προγράμματα, όπου ενημερώνονται για θέματα βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων και γνωριμία τους με το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της περιφέρειας όπου εδρεύει το κάθε Κ.Π.Ε – Υγροβιότοποι, Γεφύρια, Παραδοσιακοί Οικισμοί, Θαλάσσιο Περιβάλλον, Απειλούμενα Είδη, Εναλλακτικές Μορφές Ενέργειας, κ.λ.π.), αλλά και την ευαισθησία απέναντι στα περιβαλλοντικά ζητήματα, που συνιστούν απαραίτητες προϋποθέσεις για την ενεργοποίηση των πολιτών.
- την **Κ.Γ. 5 & Ε.Σ. 1.4.** : διότι, μέσω των προγραμμάτων Π.Ε., δημιουργούνται πυρήνες συλλογικής δράσης, που οδηγούν στη σύσταση νέων επιστημονικών πεδίων, ερευνητικών ιδρυμάτων και παραπλεύρων επιστημονικών κλάδων, καθώς και συνεργασίες με επαγγελματικούς συνδέσμους, Βιομηχανίες, κ.λ.π.
- την **Κ.Γ. 6** : διότι αναπτύσσονται περιβαλλοντικά προγράμματα για άτομα με ειδικές ανάγκες, μέσω των σχολικών μονάδων Ειδικής Αγωγής και των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων, τα οποία είναι προσαρμοσμένα στις ιδιαιτερότητες των συγκεκριμένων ομάδων. Αντιστοίχως, σχεδιάζονται και σεμινάρια που απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς για άτομα με ειδικές ανάγκες, ώστε να βοηθηθούν τα μέλη των ομάδων αυτών στην καλύτερη γνωριμία και επαφή τους με το περιβάλλον.
- την **Κ.Γ. 7 & Ε.Σ. 2.1., 2.2., 3.2., 3.4., 3.5., 1.5., 1.5.1., 1.5.2.** : διότι, στο πλαίσιο λειτουργίας θεσμού και με πυρήνα τα κατά τόπους Κ.Π.Ε., οργανώνονται και πραγματοποιούνται τακτικές επισκέψεις μαθητών σε διάφορες περιοχές, όπου

ενημερώνονται για τα θέματα περιβάλλοντος και συμμετέχουν σε ποικίλες δραστηριότητες βιωματικού χαρακτήρα. Τα προγράμματα αυτά διεξάγονται εξίσου κατά τη χειμερινή και θερινή περίοδο, ενώ επίσης, δημιουργούνται προϋποθέσεις προγραμμάτων οικότουρισμού. Επίσης, στο πλαίσιο διαφόρων συνεδρίων και σεμιναρίων υλοποιούνται ανταλλαγές εκπαιδευτικών στο εσωτερικό και εξωτερικό, συνεργασίες με εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς, πανεπιστήμια κ.λ.π., διαμορφώνοντας ένα πλέγμα συντονισμένων δράσεων για την προστασία του περιβάλλοντος, σε επίπεδο εθνικό και ευρωπαϊκό.

- την **Κ.Γ. 8, Κ.Γ. 9 & Ε.Σ. 2.3., 3.1., 1.5.** : διότι συμβάλλει στη δημιουργία δομών και μηχανισμών, που ενθαρρύνουν τις τοπικές και περιφερειακές αρχές (Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, Δήμους, τοπικούς συλλόγους και οργανώσεις, επαγγελματικές ενώσεις και επιχειρήσεις, κ.λ.π.) να αναπτύξουν πολιτικές απασχόλησης, να προωθήσουν ποικίλες συνεργασίες, ενώ, επίσης, ενισχύουν τους δεσμούς με την εκπαιδευτική κοινότητα, προάγουν δράσεις εθελοντισμού και δημιουργούν περιβάλλον κινητικότητας στον τομέα παροχής κοινωνικών υπηρεσιών γενικότερα και στην τοπική οικονομία.
- την **Κ.Γ. 11** : διότι η υλοποίηση των κατά τόπους περιβαλλοντικών προγραμμάτων και λοιπών δραστηριοτήτων, ερευνητικών προγραμμάτων (προγράμματα παρακολούθησης βιολογικών παραμέτρων, ζωϊκών και φυτικών ειδών, καινοτόμες εκπαιδευτικές δράσεις, δημιουργία εικονικών μουσείων και εκθέσεων για το περιβάλλον κ.λ.π.) προϋποθέτει ευέλικτα σχήματα απασχόλησης τόσο για τους Υπεύθυνους Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, όσο και για τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς, αλλά και εθελοντές ιδιώτες, στους οποίους δίνεται η δυνατότητα συμμετοχής, με καθεστώς μερικής απασχόλησης, που μπορεί να προσαρμόζεται στις ιδιαίτερες ατομικές ή συλλογικές ανάγκες τους και διευκολύνει τη συνεχή ροή των περιβαλλοντικών δράσεων, ενισχύοντας και τους παράγοντες κοινωνικής συνοχής.
- την **Κ.Γ. 12 & Ε.Σ. 1.3.2., 1.3.3.** : διότι, με την εκπόνηση εκπαιδευτικού υλικού και τη δημιουργία cd-roms και δικτυακών τόπων, μέσω των οποίων διοχετεύεται και εξειδικεύεται το σχετικό πληροφοριακό υλικό της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, προς χρήση από κάθε ενδιαφερόμενο, την ανάπτυξη δικτύων συνεργασιών σε θεματικά πεδία, κ.α., δημιουργούνται απαιτήσεις διαρκούς ενημέρωσης και ανανέωσης του παραγόμενου υλικού, καθώς και αναγκαιότητα

επιμόρφωσης εκπαιδευτικών, εκπαιδευτών και μαθητών ιδίως στις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας.

- τον **Ε.Σ. 1.3.1.** : διότι τα ήδη λειτουργούντα Κ.Π.Ε. διαθέτουν κτηριακές υποδομές και κατάλληλο εκπαιδευτικό εξοπλισμό, που τους επιτρέπουν να υποστηρίξουν τα σχεδιαζόμενα περιβαλλοντικά προγράμματα, ενώ, με την προβλεπόμενη γεωγραφική εξάπλωση των Κ.Π.Ε. και σε νησιωτικές περιοχές, σε συνδυασμό με τη σύναψη στενότερων συνεργασιών με τους Ειδικούς Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και τα Κέντρα Πληροφόρησης, αναμένεται ότι θα αναβαθμιστεί η δικτύωση, και το επίπεδο οργάνωσης, εξοπλισμού και αποτελεσματικότητας των Κ.Π.Ε..

Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός (Σ.Ε.Π.)

Ο θεσμός του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΣΕΠ), έχει ως αντικείμενο την παροχή συμβουλευτικής στήριξης και την προσφορά έγκυρης πληροφόρησης για τις υπάρχουσες εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές στους μαθητές Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Αποτελεί θεσμό που έχει επεκταθεί, και πέρα από τη λειτουργία του υποχρεωτικού μαθήματος ΣΕΠ του ωρολογίου προγράμματος της Γ΄τάξης Γυμνασίου και Α΄τάξης Ενιαίου Λυκείου περιλαμβάνει ποιοτικές υπηρεσίες που λειτουργούν διακτινωμένες σε όλη τη χώρα μέσα από τα Κέντρα Συμβουλευτικής – Προσανατολισμού και τα Γραφεία Συμβουλευτικής – Προσανατολισμού με κεντρικό συντονισμό από το Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού.

Για τους λόγους αυτούς, ο Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός συνδέεται με:

- τις **Κατευθυντήριες Γραμμές (Κ.Γ.) 1, 5 & Εκπαιδευτικό Στόχο (Ε.Σ.) 2.2:** διότι με το σύνολο των ενεργειών που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του ΣΕΠ και αφορούν τις δομές, το ανθρώπινο δυναμικό, το ψυχοπαιδαγωγικό υλικό καθώς και υποστηρικτικές ενέργειες του ΣΕΠ, επιδιώκεται η αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων και την πρόληψη της ανεργίας μακράς διάρκειας με την καθοδήγηση των μαθητών στην λήψη σωστών αποφάσεων σχετικά με τις μορφωτικές και επαγγελματικές τους επιλογές. Η ενημέρωση και η διεύρυνση της ποικιλίας των

ευκαιριών για μάθηση και για απασχόληση με την παροχή θετικών κινήτρων και την ενθάρρυνση των νέων να επιλέγουν την περαιτέρω εκπαίδευση αντί να την εγκαταλείπουν ενισχύει το στόχο για ελκυστικότερη μάθηση. Ο νέος συνειδητοποιεί ότι η δια βίου εκπαίδευση είναι καθοριστικός παράγοντας για τον εργασιακό του βίο και τη γενικότερη προσωπική του εξέλιξη και ολοκλήρωση. Παράλληλα, η ενημέρωση για επαγγελματικούς κλάδους, δεξιότητες και τρόπους απασχόλησης για τους οποίους υπάρχει ανάγκη στην αγορά εργασίας και ιδιαίτερα τα εφόδια που είναι απαραίτητα για την κοινωνία της πληροφορίας συμβάλλει στην ενεργό πολιτική για τη συμβατότητα σπουδών - εργασίας ώστε να προλαμβάνονται ελλείψεις στις νέες ευρωπαϊκές αγορές εργασίας.

- τις **Κ.Γ. 4 & Ε.Σ. 1.1, 1.2., 1.4.** : διότι η παραγωγή διδακτικού και υποστηρικτικού υλικού, η συμπλήρωση και η ολοκλήρωση πληροφοριακού υλικού που έχει πραγματοποιηθεί ή συνεχίζεται συνιστούν στοιχείο βελτίωσης της ποιότητας των συστημάτων εκπαίδευσης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων για την αγορά εργασίας στο πλαίσιο της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και της δια βίου μάθησης. Η στελέχωση των κέντρων και γραφείων με εξειδικευμένο προσωπικό και η επιμόρφωση αυτού καθώς και των εκπαιδευτικών που εφαρμόζουν το θεσμό του ΣΕΠ στη Γ΄ τάξη Γυμνασίου και στην Α΄ τάξη Ενιαίου Λυκείου αποτελούν ενέργειες βελτίωσης της κατάρτισης εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών καθώς αυτοί αποκτούν κατάλληλες δεξιότητες και τεχνικές επικοινωνίας και συμβουλευτικής ώστε να βοηθήσουν αποτελεσματικά τους μαθητές. Ο σχεδιασμός πιλοτικών προγραμμάτων σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στοχεύει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων για την κοινωνία της γνώσης με παροχή στήριξης σε ατομικό και οικογενειακό επίπεδο ώστε να ενισχυθούν οι διερευνητικές, αναλυτικές, ερμηνευτικές, επικοινωνιακές και άλλες δεξιότητες ιδιαίτερα σε μαθητές με ψυχο-κοινωνικά και μαθησιακά προβλήματα. Έτσι δίνεται έμφαση στον εκσυγχρονισμό του ορισμού των βασικών δεξιοτήτων για την κοινωνία της γνώσης. Μέσα από την πληροφόρηση και τις δραστηριότητες του ΣΕΠ μπορεί να γίνει η κατάλληλη ενημέρωση ώστε να επιτευχθεί αύξηση της προσέλευσης στις επιστημονικές και τεχνικές σπουδές.
- τις **Κ.Γ. 7, 8, 9, 11 & Ε.Σ. 1.1., 3.2** : διότι η ίδρυση και η λειτουργία του Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΚΕΠ) ως συντονιστικός φορέας δράσεων ΣΕΠ, των Κέντρων Συμβουλευτικής – Προσανατολισμού (ΚΕΣΥΠ) στις

έδρες των Νομών και στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και των Γραφείων ΣΕΠ (ΓΡΑΣΕΠ) σε σχολικές μονάδες και η δημιουργία Παρατηρητηρίου Αποφοίτων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για την παρακολούθηση του βαθμού ένταξής τους στην αγορά εργασίας συνάδουν με την άρση φραγμών για τη ανάπτυξη υποδομών και τον εκσυγχρονισμό του τρόπου οργάνωσης της εργασίας και των υπηρεσιών. Η σημασία του ΕΚΕΠ είναι μεγάλη διότι θεσμικά συνδέει την εκπαίδευση με την απασχόληση, αφού αποτελεί κοινό όργανο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του Υπουργείου Εργασίας. Αντίστοιχα, ενισχύεται η δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης στην κοινωνία της γνώσης και στον τομέα των υπηρεσιών με τη στελέχωση του προαναφερόμενου μηχανισμού με κατάλληλα επιμορφωμένους εκπαιδευτικούς Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ως Υπεύθυνοι ΣΕΠ-Σύμβουλοι Επαγγελματικού Προσανατολισμού των ΚΕΣΥΠ, Ειδικοί Πληροφόρησης των ΚΕΣΥΠ και Καθηγητές-Σύμβουλοι των ΓΡΑΣΕΠ. Επίσης προβλέπεται η περαιτέρω ενίσχυση των λειτουργούντων ΚΕΣΥΠ και ΓΡΑΣΕΠ με στελέχωση από εξειδικευμένο προσωπικό όπως Ψυχολόγους, Κοινωνιολόγους, Κοινωνικούς Λειτουργούς κτλ.. Ο εξακτινωμένος αυτός μηχανισμός υλοποίησης δράσεων ΣΕΠ ενισχύει την πολιτική για την ανάπτυξη πολυκλαδικών τοπικών κέντρων μάθησης και περιφερειακών και τοπικών δράσεων για την απασχόληση. Μέσα από τα περιφερειακά γραφεία ΣΕΠ μπορούν να προωθηθούν στρατηγικές και διασυνδέσεις σχετικά με την ανάπτυξη επιχειρησιακού πνεύματος και με επαγγέλματα, αγροτική, βιομηχανική και άλλου είδους παραγωγή που είναι πρωτεύουσας σημασίας σε τοπικό επίπεδο και κατ' επέκταση για την εθνική οικονομία και τη συγκράτηση του εργασιακού δυναμικού στην περιφέρεια.

- την **Κ.Γ. 12 & Ε.Σ. 3.1.** : διότι με τη διεύρυνση του φάσματος των δεξιοτήτων και των καθηκόντων του προσωπικού που απαιτούνται για την επιτυχή εφαρμογή του ΣΕΠ, αναπτύσσεται η προσαρμοστικότητα ως στοιχείο της δια βίου μάθησης. Παράλληλα, μέσα από τα πιλοτικά προγράμματα των σχολείων καλλιεργούνται στους μαθητές δεξιότητες που υποστηρίζουν την προσαρμοστικότητα. Η εισαγωγή του θεσμού της πρακτικής άσκησης στα ΤΕΕ αποτελεί μια μορφή βιωματικής προσέγγισης του θέματος του επαγγελματικού προσανατολισμού διότι επιτρέπει την απόκτηση εργασιακών εμπειριών από τους μαθητές και την ενίσχυση των δεσμών με τον κόσμο της εργασίας, την έρευνα και την ευρύτερη

κοινωνία ώστε να εξασφαλίζεται ευρύτερη προοπτική για τη λήψη αποφάσεων για το επαγγελματικό τους μέλλον.

- τους **Ε.Σ. 1.3, 1.5, 2.1, 3.4 και 3.5** : διότι η δικτύωση των συμβουλευτικών υπηρεσιών και των σχολικών μονάδων και η δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων για την εκπαιδευτική και επαγγελματική πληροφόρηση συμβάλλουν στην πρόσβαση και την αξιοποίηση των ΤΠΕ και την προστιθέμενη αξία στη λειτουργία του θεσμού του ΣΕΠ με τη χρήση σχολικών δικτύων. Η εξασφάλιση της βέλτιστης χρήσης πόρων αποτελεί αντικείμενο της διαρκούς αξιολόγησης των προγραμμάτων και της καταγραφής των αποτελεσμάτων. Στην κατεύθυνση της αξιοποίησης ανθρώπινου δυναμικού έχουν κατασκευαστεί ψυχολογικά τεστ για το ΣΕΠ και έχουν εκπονηθεί μελέτες που αφορούν τις στάσεις και τις αντιλήψεις των εφήβων κατά τη μετάβαση στην ενήλικη ζωή για τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές τους επιλογές, τις επιδράσεις των μέσων μαζικής ενημέρωσης στη διαμόρφωση των επαγγελματικών στάσεων κτλ. Πολύ σημαντική είναι η ανάπτυξη του Παρατηρητηρίου Αποφοίτων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για τη μελέτη των επιλογών τους και την ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Με τις διάφορες δραστηριότητες, ημερίδες πληροφόρησης, επισκέψεις σε εργασιακούς χώρους και προγράμματα του ΣΕΠ αναπτύσσεται η κινητικότητα και οι ανταλλαγές. Παράλληλα διαχέεται η πληροφόρηση σχετικά με τα δεδομένα και τις δυνατότητες της ευρύτερης ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας και τη σχέση της με την εγχώρια έτσι ώστε να ενισχύεται η ευρωπαϊκή εργασία. Η μεγαλύτερη έμφαση στον προσανατολισμό και τη καθοδήγηση των μαθητών σε ατομικό και οικογενειακό επίπεδο έτσι ώστε να υπάρχουν μεγαλύτερες δυνατότητες για εξατομικευμένη πορεία στη μάθηση είναι γνώρισμα του ανοικτού περιβάλλοντος μάθησης.
- τις **Κ.Γ. 6, 13, 14 & Ε.Σ. 2.3** : διότι το μάθημα του ΣΕΠ είναι υποχρεωτικό μέρος του ωρολογίου προγράμματος της Γ΄ τάξης Γυμνασίου και Α΄ τάξης Ενιαίου Λυκείου. Στόχος είναι η παροχή στήριξης σε όλους ανεξαιρέτως τους μαθητές Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και προβλέπεται η ενίσχυση των δομών και των υπηρεσιών ΣΕΠ ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες των ΤΕΕ και των Εσπερινών Λυκείων. Με την ανάπτυξη προγραμμάτων καθώς και με την οργάνωση υπηρεσιών για άτομα με ειδικές ανάγκες και άτομα που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό υποστηρίζεται ιδιαίτερα η ενεργοποίηση του πολίτη, η

ισότητα ευκαιριών και η κοινωνική συνοχή. Στη ίδια κατεύθυνση ανήκει και η πιλοτική εφαρμογή προγραμμάτων με έμφαση στη διάσταση του φύλου σε Γυμνάσια, Ενιαία Λύκεια και ΤΕΕ με ευαισθητοποίηση και ενθάρρυνση των μαθητριών να παρακολουθήσουν παραδοσιακά «ανδροκρατούμενες» ειδικότητες. Οι δράσεις αυτές παράλληλα αφορούν την υιοθέτηση πολιτικών και μεθόδων για τη διασφάλιση της μεταξύ των φύλων ισότητας και την καταπολέμηση του χάσματος ανάμεσα στα φύλα .

Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια (Τ.Ε.Ε.)

Τα Τ.Ε.Ε. ανήκουν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και αποκρίνονται στις εκπαιδευτικές απαιτήσεις των νέων που έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση και επιθυμούν να αποκτήσουν επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες, οι οποίες θα τους βοηθήσουν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας. Εκτός από την παροχή τεχνολογικής εκπαίδευσης, τα Τ.Ε.Ε. συμβάλλουν στη διαμόρφωση επαγγελματικής συνείδησης, στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και στην καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των δεξιοτήτων των σπουδαστών τους, ώστε να είναι προετοιμασμένοι να ασκήσουν αυτόνομα ένα τεχνικό επάγγελμα.

Οι σπουδές στα Τ.Ε.Ε περιλαμβάνουν θεωρητικά και εργαστηριακά μαθήματα, μαθήματα γενικής παιδείας και γενικής ωφελιμότητας και οργανώνονται σε 2 κύκλους : Για τον 1^ο κύκλο, οι σπουδές διαρκούν 2 έτη και οδηγούν σε πτυχίο επιπέδου 2 και επιτρέπουν εναλλακτικά α) την απόκτηση άδειας άσκησης επαγγέλματος ή β) τη συνέχιση στο 2^ο κύκλο σπουδών των ΤΕΕ ή γ) την εγγραφή στη Β' τάξη των Ενιαίου Λυκείου. Στην περίπτωση β, η διάρκεια σπουδών είναι 1 έτος και οι απόφοιτοι μπορούν α) να αποκτήσουν άδεια άσκησης επαγγέλματος ή β) να εγγραφούν σε αντίστοιχη ειδικότητα των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ) ή γ) να εισαχθούν στα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) κατόπιν εξετάσεων σε αντίστοιχα τμήματα ή τμήματα συναφούς με το πτυχίο τους ειδικότητας.

Το σύνολο των μαθητών των ΤΕΕ ανέρχεται στους 124.000, περίπου και κατανέμεται σε 447 Τ.Ε.Ε., τα οποία προσφέρουν 17 τομείς επαγγελμάτων και 67 ειδικότητες.

Οι μαθητές των Τ.Ε.Ε. ασκούνται στα Σχολικά Εργαστηριακά Κέντρα (Σ.Ε.Κ.), που κατανέμονται 1 Σ.Ε.Κ. / 3 και άνω Τ.Ε.Ε. ή στα Σχολικά Εργαστήρια (Σ.Ε.), που εξυπηρετούν 2 Τ.Ε.Ε. και λιγότερα.

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία, τα Τ.Ε.Ε. συνδέονται με :

- την **Κ.Γ. 1, 4 & Ε.Σ. 1.3.2.** : διότι, στο πλαίσιο της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης που παρέχεται από τα Τ.Ε.Ε., προωθείται η συνεχής βελτίωση και προσαρμογή του συστήματος στις αναπτυξιακές προοπτικές της χώρας και πραγματοποιείται σύνδεση με την αγορά εργασίας και τις εξελίξεις στον τομέα της παραγωγής, των νέων τεχνολογιών και της τεχνογνωσίας. Βασικός προσανατολισμός του συστήματος τεχνικής εκπαίδευσης παραμένει η παραγωγή εξειδικευμένων στελεχών, που θα καλύψουν δυναμικά εξελισσόμενους κλάδους ειδικοτήτων, αλλά και εξειδικευμένους τομείς απασχόλησης.
- την **Κ.Γ. 2, 5, 7, 12 & Ε.Σ. 1.2., 1.2.2., 1.3.1., 1.3.3., 1.4., 3.1., 1.5.2.** : διότι, μέσω των Σ.Ε.Κ. και Σ.Ε., στα οποία οι μαθητές πραγματοποιούν της πρακτική τους άσκηση, αλλά και μέσω της νομοθετημένης δυνατότητας σύναψης συμβάσεων ανάμεσα σε Τ.Ε.Ε. και επιχειρήσεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, οι μαθητές εμπεδώνουν τις θεωρητικές γνώσεις τους και υλοποιούν εργαστηριακές εφαρμογές και ασκήσεις εξειδίκευσης. Ακόμη, προωθούνται προγράμματα τακτικών επισκέψεων των μαθητών σε επιχειρήσεις και επαγγελματικούς ή επιστημονικούς φορείς, με στόχο την ενημέρωσή τους για τις ιδιαίτερες εργασιακές συνθήκες, τις προσφερόμενες επαγγελματικές δυνατότητες και τις ευκαιρίες απασχόλησης, γενικότερα. Προωθείται, επίσης, η λειτουργία εικονικών επιχειρήσεων στις σχολικές μονάδες, με προσομοίωση των συνθηκών, μεθόδων και διαδικασιών που επικρατούν στην αγορά εργασίας, προκειμένου να αποκτούν οι μαθητές εμπειρία της επαγγελματικής και επιχειρησιακής νοοτροπίας.
- την **Κ.Γ. 3 & Ε.Σ. 1.2.3., 3.3.:** διότι, πέραν των προσφερομένων από τα Τ.Ε.Ε. μαθημάτων τεχνικών ειδικοτήτων, τα ωρολόγια προγράμματα περιλαμβάνουν επιπλέον μαθήματα γενικής παιδείας και ωφελιμότητας (γλωσσικά μαθήματα, Φυσική, Χημεία, Μαθηματικά, ξένες γλώσσες και ξενόγλωσση ορολογία ανάλογα με την ειδικότητα, κ.λ.π.), τα οποία δημιουργούν ένα ισχυρό και ευέλικτο πλαίσιο γενικής εγκυκλίου παιδείας, που επιτρέπει στους αποφοίτους να αξιοποιήσουν τις

ήδη αποκτημένες γνώσεις τους για να στραφούν, εάν τούτο καταστεί αναγκαίο, σε άλλο τομέα ειδίκευσης και απασχόλησης, κατ' απόκριση προς τις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Παράλληλα, με προγράμματα εναλλακτικών μεθόδων μάθησης, που στηρίζονται σε ειδικά διαμορφωμένο εκπαιδευτικό υλικό, δημιουργούνται οι προϋποθέσεις αυτόνομης πορείας στη μάθηση. Τα προγράμματα αυτά προτείνουν σχέδια ομαδικών εργασιών, εντός σχολικού ωραρίου, αλλά και λοιπές ατομικές ή συλλογικές δράσεις, εκτός σχολικού ωραρίου (κατασκευές έργων, εργασίες, συνεργασία με Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κ.λ.π.).

- την **Κ.Γ. 6, 12 & Ε.Σ. 2.3.** : διότι, με βάση τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό του ΥΠ.Ε.Π.Θ., στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ προβλέπεται η λειτουργία εργαστηρίων ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στα ΤΕΕ, τα οποία απευθύνονται στους αποφοίτους των σχολικών μονάδων Ειδικής Αγωγής και εξασφαλίζουν σύνταξη αναλυτικών προγραμμάτων και εγκατάσταση υλικοτεχνικής υποδομής, με βάση τις ειδικές απαιτήσεις μελέτης και οργάνωσης αυτών των ατόμων. Για τα άτομα με ιδιαίτερα σοβαρά κινητικά και λοιπά προβλήματα υγείας, παρέχεται επίσης η δυνατότητα η δυνατότητα εκπαίδευσής τους στα Κέντρα Τηλεεκπαίδευσης.
- την **Κ.Γ. 8, 9, 12 & Ε.Σ. 1.1., 2.1., 2.2., 1.5., 1.5.1., 3.4.** : διότι, με τη σχεδιαζόμενη εγκατάσταση, στα Τ.Ε.Ε., Γραφείων Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Σύνδεσης με την αγορά εργασίας, αναπτύσσεται ανοικτή επικοινωνία και συνεργασία με του τοπικούς κοινωνικούς εταίρους και τον επιχειρηματικό κόσμο, με στόχο τη συνεχή παρακολούθηση και διαπίστωση των αναγκών για νέα επαγγέλματα στην τοπική οικονομία και το συνακόλουθο έγκαιρο αναπροσανατολισμό των προγραμμάτων εκπαίδευσης. Σε ό,τι αφορά τους εκπαιδευτικούς, εκτός από τα τακτικά προγράμματα επιμόρφωσης, εφαρμόζονται και δράσεις που στοχεύουν στην αναβάθμιση και ανανέωση του επιπέδου γνώσεων και τεχνογνωσίας των εκπαιδευτικών τεχνικών ειδικοτήτων, όπως η ενδοεπιχειρησιακή επιμόρφωση, σε πραγματικές συνθήκες εργασίας, που εξυπηρετεί την καλύτερη προσαρμογή των διδακτικών τους μεθόδων στην τάξη.
- την **Κ.Γ. 11 & Ε.Σ. 3.2., 3.4.** : διότι οι εκπαιδευτικοί στόχοι, που περιγράφονται στο νομοθετικό πλαίσιο της Τ.Ε.Ε, σε συνδυασμό με την οριζόντια και κάθετη διασύνδεση των προγραμμάτων και δράσεών της με τις πραγματικές συνθήκες

και διαδικασίες του τρέχοντος κοινωνικοοικονομικού, επιχειρηματικού και εργασιακού περιβάλλοντος, δημιουργούν πυρήνες παραγωγής καινοτόμων πρωτοβουλιών, ενεργοποιούν συλλογικές δραστηριότητες των τοπικών κοινωνιών, ενισχύουν την κοινωνική συνοχή, συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό και στην ανάπτυξη της οικονομίας και εισάγουν ευέλικτα σχήματα απασχόλησης, προσαρμόσιμα στις ανάγκες ατόμων και ομάδων.

- την **Κ.Γ. 13, 14 & Ε.Σ. 2.3.** : διότι, στο πλαίσιο των προγραμμάτων Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, καταρτίζεται και διοχετεύεται, μέσω των Σχολικών Βιβλιοθηκών των ΤΕΕ, εκπαιδευτικό υλικό που δίνει έμφαση στη διάσταση του φύλου και ενθαρρύνει τις μαθήτριες να παρακολουθήσουν τομείς εξειδίκευσης και κατάρτισης, τους οποίους παραδοσιακά επιλέγει κυρίως οι άνδρες. Αντίστοιχα μέτρα λαμβάνονται και για τους μαθητές, οι οποίοι ενθαρρύνονται για να ακολουθήσουν παραδοσιακά γυναικεία επαγγέλματα. Σε πρακτικό επίπεδο, οι παραπάνω στόχοι υλοποιούνται με μια σειρά από πράξεις, όπως η χορήγηση υποτροφιών στις μαθήτριες που θα επιλέξουν ειδικότητες κυριαρχούμενες από άνδρες, η ενίσχυση, δηλ. η επιδότηση της πρακτικής άσκησης των μαθητριών, η υποβοήθηση γυναικών αποφοίτων των ΤΕΕ, για την ένταξή τους στην αγορά εργασίας, η υλοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων γυναικών για σύσταση επιχειρήσεων, κ.α..
- τον **Ε.Σ. 3.5.** : διότι η Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση εντάσσεται στην Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση, που αποτελεί τον πιο δυναμικό και ζωτικής σημασίας τομέα για την αναπτυξιακή προοπτική των κρατών-μελών, προκειμένου να ευθυγραμμισθούν οι ευρωπαϊκές οικονομίες και να διατηρήσουν την ανταγωνιστικότητά τους σε παγκόσμιο επίπεδο.

Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών

Η επιμόρφωση συνιστά θεσμό στρατηγικής σημασίας για τη στήριξη και τη διατήρηση της ποιότητας του προσφερόμενου έργου του εκπαιδευτικού μέσα στο μεταβαλλόμενο περιβάλλον της εκπαίδευσης έτσι όπως διαμορφώνεται κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του, επηρεασμένο από τις γενικότερες κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις.

Η επιμόρφωση πραγματοποιείται με διάφορες ευέλικτες μορφές και εξυπηρετεί ποικίλους ειδικότερους στόχους. Έτσι πραγματοποιούνται ταχύρρυθμα υποχρεωτικά επιμορφωτικά προγράμματα για την υποδοχή και προώθηση επιχειρούμενων εκπαιδευτικών αλλαγών αιχμής, προαιρετικά ταχύρρυθμα ή μέσης διάρκειας προγράμματα για την εισαγωγική επιμόρφωση και την ανανέωση της επιστημονικής και παιδαγωγικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών, προγράμματα ετήσιας επιμόρφωσης μεταπτυχιακής ειδίκευσης και διετή προγράμματα ακαδημαϊκής και επαγγελματικής αναβάθμισης για τους εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ιδιαίτερα σημαντική για όλους τους κλάδους των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης είναι η επιμόρφωση στις νέες τεχνολογίες ώστε να προετοιμαστούν για την κοινωνία της πληροφορίας.

Για τους λόγους αυτούς, η Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών συνδέεται με:

- τις **Κ.Γ. 1, 3, 8 & Ε.Σ. 1.2.3.** : διότι εδραιώνονται πολιτικές για τη δια βίου εκπαίδευση έτσι ώστε να βελτιώνεται η ικανότητα του εκπαιδευτικού για απασχόληση. Η συμμετοχή αναπληρωτών σε ταχύρρυθμα υποχρεωτικά επιμορφωτικά προγράμματα ενισχύει την επαγγελματική τους κατάρτιση ως προσόν στην κατεύθυνση της αντιμετώπισης της ανεργίας. Οι εκπαιδευτικοί με μακρά υπηρεσία βοηθούνται έτσι ώστε να συνεχίζεται η επαφή με νέες εξελίξεις και να διατηρείται η ικανότητά τους για μάθηση άρα επιτυγχάνεται η μη συρρίκνωση της αποδοτικότητας κατά τον ενεργό εργασιακό βίο τους. Παράλληλα η επιμόρφωση κάνει δυνατή, σε εκπαιδευτικούς διαφόρων ειδικοτήτων, την προσέγγιση νέων ευκαιριών απασχόλησης μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα όπως θέσεις Υπευθύνων ΣΕΠ, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Σχολικής Βιβλιοθήκης κτλ. Η ανάγκη για την ένταξη των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας έχει δημιουργήσει ένα πολύ μεγάλο πεδίο νέων ευκαιριών απασχόλησης για τη διδασκαλία της Πληροφορικής και για τεχνικό προσωπικό δικτύων και πληροφορικών συστημάτων. Επίσης, αναπτύσσεται ένα σώμα ικανών και επιλεγμένων εκπαιδευτικών διαφόρων ειδικοτήτων που καταχωρούνται σε Μητρώα Επιμορφωτών ή παρακολουθούν ειδικές επιμορφωτικές δράσεις, μεταπτυχιακού επιπέδου που τους εξειδικεύουν στη λειτουργία, ως επιμορφωτές – πολλαπλασιαστές σε εκπαιδευτικούς συναδέλφους τους.

- τις **Κ.Γ. 4, 5 & Ε.Σ. 1.1., 1.2.2.** : διότι εξ ορισμού η επιμόρφωση είναι μέτρο που προωθεί τη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος, βελτιώνοντας τους παροχείς των μορφωτικών αγαθών, τους εκπαιδευτικούς ώστε η κατάρτισή τους διαρκώς να αναβαθμίζεται και να μην μένει στο επίπεδο των αρχικών σπουδών τους. Έτσι εξασφαλίζεται ποιότητα και κύρος στο έργο τους ώστε να κινητοποιούν τους μαθητές για την απόκτηση των γνώσεων και των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την κοινωνία της γνώσης και να τους καθοδηγούν στην ανάληψη προσωπικής ευθύνης όσον αφορά την πορεία τους στη μάθηση. Η επιμόρφωση επιτρέπει την κατάκτηση και την ενίσχυση γνωστικών τομέων, εκπαιδευτικών εφαρμογών και καινοτομιών που απαιτούνται στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού του ορισμού των βασικών δεξιοτήτων για την κοινωνία της γνώσης, π.χ. νέα μαθήματα κατεύθυνσης Ενιαίου Λυκείου και μαθήματα ειδικότητας ΤΕΕ. Έτσι ο εκπαιδευτικός γίνεται πιο ικανός να επιτελέσει έργο που προωθεί ενεργές πολιτικές για τη συμβατότητα σπουδών- εργασίας.
- την **Κ.Γ. 5 & Ε.Σ. 1.3.2, 1.3.3.** : διότι η μεγάλη πρόκληση για την εκπαίδευση είναι η προετοιμασία για την κοινωνία της Πληροφορίας και η έγκυρη επίτευξη του ψηφιακού αλφαριθμητισμού (digital literacy) των εκπαιδευτικών και των μαθητών. Μέσα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» προβλέπεται η επιμόρφωση και πιστοποίηση τεράστιου αριθμού εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ώστε να είναι ικανοί και ενεργοί χρήστες των εργαλείων και των δυνατοτήτων που προσφέρονται μέσα από τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας και να εντάσσουν τη χρήση αυτών εργαλείων στην εκπαιδευτική πράξη. Έτσι θα αξιοποιούνται όλες οι υποδομές, όπως σχολικά δίκτυα, εργαστήρια, εκπαιδευτικά λογισμικά και πολυμέσα που έχουν αναπτυχθεί προς όφελος της ανάπτυξης δεξιοτήτων των μαθητών στις ΤΠΕ και της συσχέτισης με τα διάφορα γνωστικά αντικείμενα. Θα δημιουργούνται επομένως, προϋποθέσεις διαμόρφωσης πολιτών, ικανά καταρτισμένων στις ΤΠΕ, που μπορούν να απορροφηθούν από την αγορά εργασίας η παρουσιάζει τώρα τεράστιες ανάγκες για άτομα εκπαιδευμένους στις ΤΠΕ, αλλά και στο μέλλον οι πολίτες αυτοί να έχουν την ευχέρεια και την ευελιξία να ανανεώνουν τις δεξιότητές τους ώστε να ανταποκρίνονται στις νέες εξελίξεις στον τομέα των ΤΠΕ και στην ανταγωνιστικότητα της αγοράς εργασίας.

- τις **Κ.Γ. 13, 14** : διότι όλες οι επιμορφωτικές δράσεις απευθύνονται στους εκπαιδευτικούς ανεξάρτητα του φύλου τους και επιπλέον προβλέπεται η ανάπτυξη καινοτόμων και πολλαπλασιαστικού χαρακτήρα επιμορφωτικών προγραμμάτων με στόχο την ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο θέμα της ισότητας των φύλων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων παρέμβασης και αξιολόγησής τους στην τάξη έτσι ώστε μέσα από την καθημερινή πρακτική του σχολείου να ενισχύονται στάσεις και αντιλήψεις ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές για την ισότιμη αντιμετώπιση των δύο φύλων.
- την **Κ.Γ. 11** : διότι οι υπηρεσίες εκπαίδευσης επωφελούνται από προγράμματα επιμόρφωσης στελεχών διοίκησης της εκπαίδευσης κατά τα οποία ενημερώνονται και εξοικειώνονται τα στελέχη στην εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων και εργαλείων διοικητικής οργάνωσης και διαχείρισης της σχολικής μονάδας, των Διευθύνσεων και των Γραφείων Εκπαίδευσης. Για τον εκσυγχρονισμό και το συντονισμό των πολιτικών και υπηρεσιών που αφορούν την επιμόρφωση, ιδρύεται ο Οργανισμός Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών ο οποίος θα έχει αποστολή το σχεδιασμό, το συντονισμό υλοποίησης και αξιολόγησης επιμορφωτικών δράσεων καθώς και την πιστοποίηση επιμορφωτών.
- τις **Κ.Γ. 7, 9 & Ε.Σ. 3.2.** : διότι η υλοποίηση επιμορφωτικών δράσεων ενεργοποιεί τοπικούς και περιφερειακούς φορείς όπως ΠΕΚ, Πανεπιστήμια, ΤΕΙ, Ερευνητικά Ινστιτούτα, Κέντρα Στήριξης της Επιμόρφωσης, Διευθύνσεις και Γραφεία Εκπαίδευσης, σχολικές μονάδες κ.ά. οι οποίοι εμπλέκονται στην παροχή και παρακολούθηση της επιμόρφωσης και έχουν άμεση εποπτεία και τεχνογνωσία έτσι ώστε να μπορούν να οργανώσουν και να προσαρμόσουν δράσεις με τον καταλληλότερο τρόπο για την περιοχή εμβέλειάς τους. Η συγκρότηση σχετικών επιτροπών, ομάδων εργασιών και η πρόσληψη τεχνικού και γραμματειακού προσωπικού για τη λειτουργία του μηχανισμού επιμόρφωσης ενισχύει την απασχόληση σε περιφερειακό επίπεδο. Αντίστοιχα ενθαρρύνεται η επιχειρησιακή δραστηριότητα σε ομάδες εκπαιδευτικών, επιστημόνων και φορείς που μπορούν να υποβάλλουν, ως δικαιούχοι, προτάσεις επιμορφωτικών δράσεων για υλοποίηση. Επίσης, το επιχειρησιακό πνεύμα αποτελεί τη θεματική της προβλεπόμενης ενδοεπιχειρησιακής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών μαθημάτων ειδικότητας των ΤΕΕ ώστε να αναπτύξουν δράσεις δημιουργίας εικονικών

επιχειρήσεων στα τα ΤΕΕ με στόχο την εξοικείωση των μαθητών με μεθόδους και διαδικασίες της αγοράς εργασίας.

- τις **Κ.Γ. 6 & Ε.Σ. 2.3.** : διότι όλες οι επιμορφωτικές δράσεις απευθύνονται σε όλους εκπαιδευτικούς με σχεδιασμό τέτοιο ώστε να υπάρχουν διαφορετικές μορφές που μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες τους ώστε να αντισταθμιστούν διάφοροι παράγοντες όπως τα χρόνια υπηρεσίας, η υπηρεσία σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από γεωγραφικούς και κοινωνικούς αποκλεισμούς κ.ά. Παράλληλα αναπτύσσονται επιμορφωτικές δράσεις με θεματικές που έχουν στόχο την αντιμετώπιση αδυναμιών, διακρίσεων και αποκλεισμών που αφορούν ομάδες μαθητικού πληθυσμού. Σε αυτές τις δράσεις προβλέπεται η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, ειδικής αγωγής, εξατομικευμένων και συμμετοχικών μεθόδων μάθησης και στην εφαρμογή Πρόσθετης Διδακτικής Στήριξης. Έτσι ευαισθητοποιούνται και ενεργοποιούνται οι πολίτες απέναντι στην ισότητα των ευκαιριών, στην αύξηση της κοινωνικής συμμετοχής και συνοχής.
- την **Κ.Γ. 12 & Ε.Σ. 2.1., 1.5., 3.1., 2.2.** : διότι ο ευέλικτος σχεδιασμός και πρόβλεψη διαφόρων μορφών επιμόρφωσης όπως εισαγωγική, ενδοσχολική, ταχύρρυθμη, μέσης και μακράς διάρκειας, αυτοεπιμόρφωση και εξ αποστάσεως αντιπροσωπεύει το ανοικτό περιβάλλον μάθησης όπου όλοι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αναζητήσουν το είδος που προσιδιάζει στις ιδιαίτερες κλίσεις και ανάγκες τους και να συμπληρώσουν και να διευρύνουν τα επαγγελματικά τους προσόντα στο πλαίσιο της δια βίου εκπαίδευσης. Τα προγράμματα επιμόρφωσης για την αξιοποίηση του εργαστηριακού εξοπλισμού στη διδασκαλία, οι διαδικασίες αξιολόγησης της επιμόρφωσης και πιστοποίησης επιμορφωτών, η αξιοποίηση υπαρχουσών υποδομών όπως των ΠΕΚ, των σχολικών μονάδων και των εξοπλισμών τους για την ενδοσχολική επιμόρφωση αποβλέπουν στην εξασφάλιση της βέλτιστης χρήσης πόρων. Η πρόβλεψη συμμετοχής εκπαιδευτικών σε πρακτικές ερευνητικές δράσεις και των εκπαιδευτικών μαθημάτων ειδικότητας των ΤΕΕ σε ενδοεπιχειρησιακή επιμόρφωση ενισχύει τους δεσμούς του εκπαιδευτικού με τον κόσμο της εργασίας και της έρευνας. Η προσαρμοστικότητα των εκπαιδευτικών που επιδιώκεται από τη δια βίου εκπαίδευση, ενθαρρύνεται με την παροχή κινήτρων για την παρακολούθηση επιμόρφωσης. Η χορήγηση τίτλων και πιστοποιητικών συμμετοχής και

παρακολούθησης ενισχύει τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα του εκπαιδευτικού τα οποία μπορεί να αξιοποιήσει κατάλληλα κατά τη σταδιοδρομία του. Έτσι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για την ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναβάθμισή τους επικυρώνεται με πτυχία εξομοίωσης. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας προβλέπει πιστοποίηση δεξιοτήτων και υλοποίηση επιχορήγησης για την αγορά ή την αναβάθμιση προσωπικού υπολογιστή.

- τους Ε.Σ. 3.3., 3.4., 3.5. : διότι πραγματοποιούνται προγράμματα με στόχο την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ξένων γλωσσών Δευτεροβάθμιας και Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και προβλέπονται μέσα από Ευρωπαϊκά Προγράμματα και Προγράμματα Κινητικότητας επιμορφωτικές δράσεις με σκοπό την εισαγωγή της ευρωπαϊκής διάστασης στην εκπαίδευση, την εφαρμογή πειραματικών μεθόδων και καινοτόμων δράσεων, την εισαγωγή και μεταφορά νέων τεχνολογιών και την ανάληψη πρωτοβουλιών και συνεργασιών μεταξύ μελών των εκπαιδευτικών κοινοτήτων έτσι ώστε να ενισχύεται η διαμόρφωση της ευρωπαϊκής ταυτότητας.

Μουσικά Σχολεία (Μ.Σ.)

Σκοπός των Μ.Σ., όπως περιγράφεται στον ιδρυτικό τους νόμο, είναι η ανάπτυξη υψηλού επιπέδου γνώσεων γενικής παιδείας, με ταυτόχρονη καλλιέργεια των δεξιοτήτων και των γνώσεων στη μουσική, που επιτρέπουν στους μαθητές να ακολουθήσουν επαγγελματική κατεύθυνση της μουσικής ή άλλο τομέα επιστημονικής ή επαγγελματικής έκφρασης, εφόσον το επιθυμούν.

Ο θεσμός των Μ.Σ, από την έναρξη λειτουργίας, το 1988, κάλυψε σταδιακά έναν ευρύτατο εκπαιδευτικό, επιστημονικό και εργασιακό χώρο, ο οποίος μέχρι πρότινος εκπροσωπείτο σχεδόν αποκλειστικά από ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς φορείς, που πρόσφεραν μουσική κατάρτιση (πρακτική και θεωρητική) και πτυχία – διπλώματα ανά μουσική ειδίκευση, αναγνωρισμένα από το κράτος αλλά μη καταταγμένα σε επίπεδο εκπαίδευσης, μετά από πολυετείς σπουδές. Όσοι από αυτούς, ελάχιστοι τον αριθμό, επιθυμούσαν συνέχιση των σπουδών τους σε ανώτερο ή ανώτατο επίπεδο, κατέφευγαν σε πανεπιστήμια και άλλες σχολές του εξωτερικού. Από το 1985, οπότε και ιδρύθηκε το πρώτο πανεπιστημιακό τμήμα Μουσικών Σπουδών, και κυρίως μετά την ίδρυση των Μ.Σ., παρατηρήθηκε μία θεαματική

βελτίωση στον τομέα της μουσικής εκπαίδευσης και, γενικότερα, στον χώρο της αισθητικής αγωγής.

Τα σχολεία αυτά περιλαμβάνουν πλήρες Γυμνάσιο και Λύκειο, ενώ οργανώνουν και προπαρασκευαστικά μαθήματα στα Δημοτικά Σχολεία των περιοχών τους. Τα μαθήματα αυτά αφορούν τους μαθητές των Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεων του δημοτικού και περιλαμβάνουν Στοιχείων Θεωρίας της Μουσικής και Μουσικής Ανάγνωσης (Σολφέζ), Μουσικά Όργανα, Πολύτεχνη Έκφραση και Βυζαντινή Μουσική. Τα τμήματα προπαρασκευαστικών μαθημάτων λειτουργούν σε προαιρετική βάση για τους μαθητές, μετά το πέρας του τακτικού ωρολογίου προγράμματός τους και για 6-8 ώρες εβδομαδιαίως, ανάλογα με την τάξη.

Οι μαθητές εγγράφονται στην Α' τάξη Γυμνασίου των Μουσικών Σχολείων μετά από εισαγωγικές εξετάσεις ή κατατακτήριες (προκειμένου για τη Β' και Γ' τάξη Γυμνασίου) και ακολουθούν ένα ολόημερο πρόγραμμα, που αποτελείται από μαθήματα γενικής παιδείας, καθώς και μαθήματα μουσικής και αισθητικής παιδείας, που γίνονται τόσο σε συλλογικά εργαστήρια (διδασκαλία χορωδίας, ορχήστρας, κ.λ.π.) όσο εξατομικευμένα (μαθήματα μουσικών οργάνων συμφωνικής ορχήστρας και ελληνικά παραδοσιακά όργανα), από εκπαιδευτικούς εξειδικευμένους στα συναφή αντικείμενα (απαιτείται τουλάχιστον δίπλωμα του αντίστοιχου τομέα). Οι μαθητές σιτίζονται στο σχολείο και μεταφέρονται από και προς τον τόπο διαμονής τους με έξοδα που βαρύνουν τις οικείες Νομαρχίες.

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, συγκροτείται η Καλλιτεχνική Επιτροπή από ειδικούς στους τομείς λειτουργίας των Μουσικών Σχολείων και αναγνωρισμένου κύρους μουσικοπαιδαγωγούς. Η Καλλιτεχνική Επιτροπή λειτουργεί ως ενιαίο σύνολο και στη σύνθεσή της εκπροσωπούνται ισότιμα οι τομείς της Ευρωπαϊκής και της Ελληνικής Παραδοσιακής και Βυζαντινής Μουσικής, οι οποίοι διδάσκονται αντιστοίχως στα Μουσικά Σχολεία.

Έργο της επιτροπής είναι η μελέτη των προγραμμάτων διδασκαλίας στα Μουσικά Σχολεία, η διατύπωση γνώμης για τα γενικότερα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας των σχολείων αυτών, εξοπλισμού στελέχωσης, τρόπου αξιολόγησης της επίδοσης των μαθητών στα μαθήματα μουσικής παιδείας, καθώς και η γενικότερη εποπτεία και αξιολόγηση της λειτουργίας των σχολείων αυτών.

Σήμερα έχουν ιδρυθεί 34 Μουσικά σχολεία σε όλη τη χώρα, με περισσότερους από 3.500 μαθητές. Η 13χρονη λειτουργία τους κρίνεται επιτυχής, δεδομένου ότι οι απόφοιτοι εισάγονται με πολύ μεγάλα ποσοστά επιτυχίας στην

τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ πολλοί από αυτούς σταδιοδρομούν ήδη ευδόκιμα σε διάφορα επαγγέλματα που σχετίζονται με τη Μουσική και τις άλλες τέχνες. Σημειώνεται ότι δίνεται η δυνατότητα στους αποφοίτους, μετά από πρόσθετες εξετάσεις, να γίνουν κάτοχοι τριών τίτλων σπουδών : Ευρωπαϊκής Μουσικής, Βυζαντινής Μουσικής και Ελληνικού Παραδοσιακού Οργάνου.

Αξιοσημείωτο, τέλος, είναι το γεγονός ότι οι καλλιτεχνικές και άλλες δραστηριότητες των Μουσικών Σχολείων (πολυβραβευμένες συμμετοχές στους Πανελλήνιους Μαθητικούς Αγώνες, υψηλού επιπέδου συναυλίες και τηλεοπτικές εμφανίσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό, δισκογραφία με εξαιρετικές κριτικές, συνεργασίες και ανταλλαγές με ξένα Μουσικά Σχολεία, κ.λ.π.), έχουν κάνει το θεσμό των Μουσικών Σχολείων ιδιαίτερα δημοφιλή στην ελληνική κοινωνία.

Τα Μουσικά Σχολεία συνδέονται με :

- την **Κ.Γ. 1, 8 & Ε.Σ. 2.1.** : διότι η λειτουργία των Μ.Σ. σε ολόημερη βάση, καθώς και ο προσφερόμενος από το ωρολόγιο πρόγραμμα μεγάλος αριθμός μουσικών μαθημάτων ατομικής διδασκαλίας (μουσικά όργανα συμφωνικής ορχήστρας και ελληνικά παραδοσιακά όργανα, μουσικά σύνολα – ορχηστρικά και χορωδιακά, μαθήματα τεχνολογικών εφαρμογών, κ.λ.π.) προϋποθέτει την απασχόληση πολυάριθμου εκπαιδευτικού προσωπικού αντίστοιχων ειδικεύσεων, όπως προκύπτει από σχετικά στατιστικά δεδομένα. Προς την ίδια κατεύθυνση, λειτουργούν, στα σχολεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, τα προαιρετικά προπαρασκευαστικά τμήματα μουσικής παιδείας, η αποστολή των οποίων είναι η προετοιμασία των ενδιαφερομένων μαθητών, προκειμένου να εισαχθούν, εάν το επιθυμούν, στην Α' Γυμνασίου των Μ. Σ..
- την **Κ.Γ. 4 & Ε.Σ. 1.1., 1.2., 1.2.2., 1.2.3., 1.3., 1.3.1., 1.3.2., 1.3.3., 2.2., 3.4.** : διότι τα Μ.Σ., με βάση το νομοθετικό τους πλαίσιο και πέραν των μαθημάτων γενικής παιδείας, προσφέρουν επαγγελματική εκπαίδευση, αναπτύσσουν κατεξοχήν διανοητικές και κινητικές δεξιότητες στους μαθητές, όπως επίσης ικανότητες επικοινωνίας και ομαδικής συνεργασίας. Επιπλέον, μετά τις σχετικά πρόσφατες τροποποιήσεις στα προγράμματα σπουδών τους, εισήχθη σειρά μαθημάτων με έμφαση στη σύνδεση της μουσικής με την τεχνολογία και την πληροφορική (Επεξεργασία μουσικού κειμένου με Η/Υ, μουσικές βάσεις δεδομένων, Εφαρμογές μουσικού λογισμικού, Πολυμέσα και Μουσική,

Στοιχειώδεις αρχές ηχοληψίας, κ.λ.π.). Στον ίδιο προσανατολισμό εντάσσεται και μία σειρά άλλων προγραμμάτων, που έχουν ως στόχο την ανάπτυξη υλικοτεχνικής υποδομής και ανάλογου δικτυακού περιβάλλοντος, για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στα Μ.Σ..

- την **Κ.Γ. 5 & Ε.Σ. 1.4.** : διότι στους αποφοίτους των Μουσικών Σχολείων παρέχονται δυνατότητες συνέχισης των σπουδών τους στα Τμήματα Μουσικών Σπουδών των πανεπιστημίων και των Τεχνολογιών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, κατόπιν εξετάσεων, σε Θεωρητικούς κλάδους την Μουσικής (Μουσικολογία, Μουσική Παιδαγωγική) και σε κλάδους πρακτικών εφαρμογών (μουσικά όργανα – συμφωνικής ορχήστρας και ελληνικά παραδοσιακά, Μουσική Τεχνολογία και Ακουστική) ή/και να αποκτήσουν τίτλο μουσικής ειδίκευσης σε θεωρητικά και πρακτικά μουσικά μαθήματα, μετά από εξετάσεις, που τεκμηριώνει επαγγελματικά δικαιώματα και τους επιτρέπει να απασχοληθούν στην ελεύθερη αγορά εργασίας, στους Δήμους, κ.λ.π.. Εξάλλου, πολλοί από αυτούς σταδιοδρομούν ήδη ευδόκιμα σε διάφορα επαγγέλματα που σχετίζονται με τη Μουσική, Θέατρο και άλλες τέχνες. Επιπλέον, στα Τ.Ε.Ε. πρόκειται να λειτουργήσουν τομείς και ειδικότητες που σχετίζονται και με άλλες καλλιτεχνικές εφαρμογές, όπως είναι η επισκευή, συντήρηση και κατασκευή μουσικών οργάνων. Για όλες τις αναφερόμενες στο παρόν πεδίο κατηγορίες επαγγελματικής εκπαίδευσης παρουσιάζεται αυξημένη ζήτηση στην ελεύθερη αγορά, δεδομένου ότι μέχρι το 1985 δεν είχαν συσταθεί κρατικοί εκπαιδευτικοί φορείς κατάρτισης και προετοιμασίας γι' αυτούς τους τομείς απασχόλησης.
- την **Κ.Γ. 6, 7, 9 & Ε.Σ. 1.5., 1.5.1., 1.5.2., 3.1., 2.3., 3.2., 3.4., 3.5.** : διότι, με την εξάπλωση του θεσμού και την ίδρυση Μ.Σ. και προαιρετικών προπαρασκευαστικών τμημάτων μουσικής παιδείας και σε περιφερειακές γεωγραφικά περιοχές (Βόρεια Ελλάδα, νησιά), δημιουργούνται πολλαπλάσιες δυνατότητες αξιοποίησης του έμφυχου δυναμικού, επένδυσης στους ανθρώπινους πόρους, καλλιέργειας και ανάδειξης ατομικών ικανοτήτων και κλίσεων, όσον αφορά τη Μουσική και άλλους τομείς αισθητικής παιδείας, παρότρυνσης και τόνωσης της πολιτιστικής ζωής των τοπικών κοινοτήτων. Εξάλλου, τα Μ.Σ. οργανώνουν στη διάρκεια του σχολικού έτους πλήθος καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων εντός και εκτός σχολικής μονάδας (συναυλίες, παραστάσεις πολύτεχνης έκφρασης, εκδόσεις, δισκογραφίες, πρωτότυπες εργασίες,

καταγραφές σπάνιων παραδοσιακών τραγουδιών, κ.λ.π.), συνεργάζονται με θεατρικές ομάδες και χορευτικά σύνολα, κ.α.. Συμμετέχουν, επίσης, στους κατ' έτος διεξαγόμενους πανελλήνιους μαθητικούς καλλιτεχνικούς αγώνες (για το Θέατρο, τον Χορό, τη Ζωγραφική και τη Μουσική), που διοργανώνονται περιφερειακά και κεντρικά, από όπου αποσπών πρώτες διακρίσεις και βραβεία, πραγματοποιούν εκπαιδευτικές ανταλλαγές και αδελφοποιήσεις με άλλα Μ.Σ. της Ελλάδας και του εξωτερικού, συνεργάζονται με Κρατικές Ορχήστρες για παραστάσεις στο Μέγαρο Μουσικής, κ.λ.π.

- την **Κ.Γ. 11 & 15** : διότι η λειτουργία των Μ.Σ. σε ολόημερη βάση επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς ελαστικό ωράριο απασχόλησης, που κυμαίνεται, ιδίως για τους έκτακτους ειδικούς συνεργάτες-εκπαιδευτές από 5 μέχρι και 21 ώρες εβδομαδιαίως, κατανέμεται, δε, σε διάφορες περιόδους του εβδομαδιαίου και ημερήσιου χρόνου απασχόλησης. Κατ' αυτόν τον τρόπο, επιτυγχάνεται εναρμονισμός εργασιακής και οικογενειακής ζωής, ενώ επίσης οι εργαζόμενοι μπορούν να εντάξουν και άλλες δραστηριότητες στο καθημερινό τους πρόγραμμα.

Σχολικές Βιβλιοθήκες (Σ.Β.)

Οι σχολικές βιβλιοθήκες αποτελούν πολύτιμο θεσμό για την εκπαίδευση και έχουν αναπτυχθεί σε πολυάριθμα σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης όλης της χώρας. Η βιβλιοθήκη αποτελεί οργανικό και αναπόσπαστο μέρος του σχολείου με ωφελιμότητα για τους μαθητές και τους καθηγητές. Είναι ανοιχτός χώρος πληροφόρησης και μάθησης όπου ο μαθητής εξοικειώνεται με το βιβλίο και την κοινωνία της πληροφορίας και ο καθηγητής μπορεί να ανατρέξει σε πηγές και μέσα για τον εμπλουτισμό του εκπαιδευτικού του έργου.

Για τους λόγους αυτούς, οι Σχολικές Βιβλιοθήκες συνδέονται με:

- τις **Κ.Γ. 1, 8, 9** : διότι μέσα από τις ανάγκες εξοπλισμού και λειτουργίας των βιβλιοθηκών απαιτείται η απασχόληση διαφόρων επαγγελματικών ειδικοτήτων όπως τεχνικού προσωπικού για τη μελέτη και την επίβλεψη των εργασιών διαμόρφωσης των χώρων, των προμηθευτών των συλλογών των βιβλιοθηκών, προσωπικού για την εγκατάσταση εξοπλισμού, την αναδρομική

καταλογογράφηση και την ταξιθέτηση υλικού καθώς και ο ορισμός Υπευθύνου της βιβλιοθήκης είτε καθηγητή του σχολείου είτε βιβλιοθηκονόμου. Έτσι δημιουργούνται νέες ευκαιρίες εργασίας και τόνωση στην οικονομία και στην αγορά εργασίας. Η υλοποίηση των βιβλιοθηκών με τη συνεργασία του ΥΠ.Ε.Π.Θ. με φορείς όπως το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας, Πανεπιστήμια κ.τ.λ. υιοθετεί πολιτικές αποκεντρωμένης ανάπτυξης δράσεων για την εκπαίδευση και την απασχόληση όπου ορίζεται περιοχή ορισμένης εμβέλειας για τον κάθε φορέα η οποία ενισχύεται και επωφελείται από τη δράση με ενιαίο και ισότιμο τρόπο.

- τις **Κ.Γ. 4, 5 & Ε.Σ. 1.1., 1.2., 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3.** : διότι αποτελούν ποιοτική παρέμβαση υποδομής που συστηματοποιείται για πρώτη φορά σε τόσο ευρεία κλίμακα στα σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, δημιουργώντας έναν ανοιχτό χώρο πρόσβασης στην πληροφόρηση και εξυπηρέτησης και υποστήριξης των εκπαιδευτικών αναγκών της σχολικής κοινότητας με έμφαση στην ενίσχυση των προγραμμάτων σπουδών. Διατίθεται στη διάθεση των εκπαιδευτικών και των μαθητών μεγάλος αριθμός τίτλων έντυπου και οπτικοακουστικού υλικού που μπορεί να αξιοποιηθεί παράλληλα και συμπληρωματικά με τα παρεχόμενα από το κράτος διδακτικά βιβλία και υλικά, ενισχύοντας έτσι την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων για την κοινωνία της γνώσης και τη διατήρηση της ικανότητας για μάθηση. Παράλληλα, παρέχεται επιμόρφωση στους Υπευθύνους των βιβλιοθηκών για τη σωστή λειτουργία της βιβλιοθήκης και στη χρήση νέων τεχνολογιών για τη διαχείριση της βιβλιοθήκης, οι οποίοι με τη σειρά τους καθοδηγούν και στηρίζουν τους χρήστες της.
- τους **Ε.Σ. 1.3., 1.3.3., 1.5.** : διότι λειτουργούν ως χώροι συγκέντρωσης, οργάνωσης και απόδοσης της γνώσης και της πληροφορίας αποτελώντας στοιχείο προστιθέμενης αξίας της σχολικής μονάδας με πολλαπλούς τρόπους αξιοποίησης των σχετικών πόρων με βάση το ανθρώπινο και υλικό δυναμικό τους. Επίσης, συμπεριλαμβάνεται υποχρεωτικά στον εξοπλισμό της βιβλιοθήκης η εγκατάσταση δικτύου και λογισμικού με το οποίο οι χρήστες έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο και βάσεις δεδομένων για συμπληρωματικές πληροφορίες και υλικό πέρα από αυτό που εμπεριέχεται στη βιβλιοθήκη. Η σύνδεση αυτή αποτελεί και έμμεσο τρόπο εμπλουτισμού της βιβλιοθήκης και εξασφαλίζεται επικοινωνία με το υπόλοιπο δίκτυο των σχολικών βιβλιοθηκών.

- τους **Ε.Σ. 2.1., 2.2., 3.2., 3.4., 3.5.** : διότι αποτελούν ανοιχτό περιβάλλον μάθησης που προάγει την πνευματική ελευθερία και εξοικειώνουν τους μαθητές με τη διαδικασία αναζήτησης γνώσης και πληροφορίας. Επεκτείνεται η δράση του σχολείου πέρα από τις καθιερωμένες λειτουργίες της σχολικής τάξης καθώς τα διαφορετικά γνωρίσματα, η υφή και οι δυνατότητες του χώρου ορίζουν άλλες παραμέτρους στην εκπαιδευτική συναλλαγή. Μέσα από τις σχολικές βιβλιοθήκες μπορούν να διεξάγονται εκπαιδευτικές δραστηριότητες όπου οι μαθητές μαθαίνουν να εντοπίζουν, να αξιολογούν κριτικά και να χρησιμοποιούν πληροφορίες. Μπορούν να αναπτύσσονται νέες και εναλλακτικές μεθοδολογίες διδακτικής προσέγγισης για ελκυστικότερη μάθηση, να πραγματοποιούνται εκδηλώσεις, πρωτοβουλίες ενημέρωσης και δρώμενα που συσφίγγουν τη σχολική ζωή καθώς να επιδιώκεται επικοινωνία και συνεργασία με άλλα σχολεία της χώρας και της Ευρώπης.
- τις **Κ.Γ. 6 & Ε.Σ. 2.3., 3.1.** : διότι εξασφαλίζουν επικοινωνία με δημόσιες βιβλιοθήκες της περιοχής, με ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες των πανεπιστημίων και άλλους πόρους που μπορούν να εξυπηρετήσουν τις επιστημονικές ανάγκες των διδασκόντων, να ενημερώσουν για νεότερες και τρέχουσες εξελίξεις στον κόσμο της εργασίας, της έρευνας και της ευρύτερης κοινωνίας. Οι δεσμοί με την ευρύτερη κοινωνία ενισχύονται περαιτέρω με τη διεξαγωγή ημερίδων ενημέρωσης και προβολής του έργου των σχολικών βιβλιοθηκών στην εκπαιδευτική κοινότητα και στην τοπική κοινωνία. Παράλληλα ενθαρρύνεται η ενεργοποίηση των μαθητών και των εκπαιδευτικών στο να αναζητήσουν και να ενδιαφερθούν, είτε ατομικά είτε συλλογικά, για θέματα επικαιρότητας και προβλήματα της σύγχρονης κοινωνίας. Η προσφορά των βιβλιοθηκών είναι σημαντική σε σχολικές μονάδες περιοχών με χαμηλό βιοτικό επίπεδο ή συγκέντρωση ομάδων που χρειάζονται ειδική στήριξη, όπως οικονομικοί μετανάστες και ομογενείς, διότι ανοίγονται ορίζοντες και διευκολύνεται η πρόσβαση σε μορφωτικά αγαθά στο πλαίσιο της ισότητας ευκαιριών. Ιδιαίτερα πολύτιμες είναι οι κινητές βιβλιοθήκες που εξυπηρετούν τους μαθητές και καθηγητές απομακρυσμένων από τα αστικά κέντρα περιοχών, συμβάλλοντας στην καταπολέμηση των κοινωνικών αποκλεισμών.
- τις **Κ.Γ. 7, 11** : διότι καθορίζονται συγκεκριμένες προδιαγραφές σε όλα τα στάδια υλοποίησης και εφαρμόζονται σύγχρονες αρχές και τεχνικές της

βιβλιοθηκονομικής επιστήμης και οι νέες τεχνολογίες προκειμένου να προσφερθούν υψηλής ποιότητας υπηρεσίες και πληροφόρηση στη σχολική κοινότητα. Αποτελούν, επομένως μορφή εκσυγχρονισμού του τρόπου οργάνωσης και παροχής υπηρεσιών. Με την απασχόληση Υπευθύνου Βιβλιοθήκης καθιερώθηκε νέος τύπος απασχόλησης μέσα στα σχολεία. Ο μηχανισμός υλοποίησης, λειτουργίας και παρακολούθησης της δράσης των σχολικών βιβλιοθηκών αναπτύσσει το επιχειρησιακό πνεύμα σε όλους του εμπλεκόμενους φορείς οι οποίοι ακολουθούν απαιτούμενες και προδιαγεγραμμένες ενέργειες αλλά παράλληλα παίρνουν ελεύθερες πρωτοβουλίες ώστε να στηρίξουν το θεσμό.

- τις **Κ.Γ. 13, 14** : διότι προβλέπεται ο εμπλουτισμός των βιβλιοθηκών των σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και η κατάρτιση με βιβλιογραφία έντυπη και ηλεκτρονική σε θέματα φύλου και ισότητας και ηλεκτρονική σύνδεση με την Βιβλιοθήκη Γυναικών που έχει αναπτυχθεί από τη γενική Γραμματεία Ισότητας. Άρα προωθούνται πολιτικές για την καταπολέμηση του χάσματος ανάμεσα στα φύλα και τη διασφάλιση της ισότητας των φύλων .

Μαθητικοί Καλλιτεχνικοί Αγώνες

Οι Μαθητικοί Καλλιτεχνικοί Αγώνες είναι καινοτομικό πρόγραμμα που αναπτύσσεται με μεγάλη επιτυχία τα τελευταία χρόνια στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση κατά το οποίο οργανώνονται Περιφερειακοί και Πανελλήνιοι Αγώνες Θεάτρου, Μουσικής, Ζωγραφικής και Χορού που αναδεικνύουν το ταλέντο και τις καλλιτεχνικές δημιουργίες των μαθητών, οι οποίοι συμμετέχουν σε ατομική ή και συλλογική βάση.

Για τους λόγους αυτούς, οι Μαθητικοί Καλλιτεχνικοί Αγώνες συνδέονται με: τις **Κ.Γ. 1, 4, 5 & Ε.Σ. 1.1, 1.2, 2.1 2.2** : διότι συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας ανοικτής διάστασης τους σχολείου, που αφορά την άμεση δημιουργική δράση και την καλλιέργεια θετικών αξιών όπως της αγάπης του ωραίου, της συνεργασίας και της ευγενούς άμιλλας. Παράλληλα γίνεται ελκυστικότερη η μάθηση και ιδιαίτερα σε σχέση με τα φιλολογικά μαθήματα και τα μαθήματα αισθητικής παιδείας. Δίνεται η δυνατότητα θετικής δημιουργικής διεξόδου και έκφρασης στο δυναμισμό και τη φαντασία των νέων καθώς μπορούν να αναπτύξουν καλλιτεχνικές δεξιότητες και να τις προβάλλουν. Οι Μαθητικοί Καλλιτεχνικοί Αγώνες είναι ένα ευρύ πεδίο πρακτικής

άσκησης όπου οι μαθητές μπορούν να διερευνήσουν και να αυτοαξιολογήσουν τις δυνατότητές τους και τις ικανότητες εκτέλεσης ώστε να διαμορφώσουν άποψη για το ενδεχόμενο μελλοντικής επαγγελματικής ενασχόλησης. Έτσι δημιουργείται συμβατότητα σπουδών και εργασίας. Παράλληλα διεξάγονται επιμορφωτικές δράσεις για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των εκπαιδευτικών για την αξία του Προγράμματος.

- **Ιτις Κ.Γ. 6, 13 & Ε.Σ. 2.3.:** διότι απευθύνονται σε όλους τους μαθητές και δίνεται η δυνατότητα στήριξης και ενεργοποίησης ατόμων με ειδικές ανάγκες, με προβλήματα ένταξης ή προσαρμογής στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα, οι οποίοι με την προβολή και ανάδειξη καλλιτεχνικών ικανοτήτων ενισχύονται σε προσωπικό επίπεδο και δημιουργούν πιο ισχυρούς δεσμούς με το εκπαιδευτικό και κοινωνικό τους περιβάλλον. Παράλληλα η ισότιμη συνεργασία των δύο φύλων ενισχύει τις πολιτικές για τη διασφάλιση της ισότητας μεταξύ των φύλων.
- **τις Κ.Γ. 7, 8, 9, 11 & Ε.Σ. 1.5, 3.2, 3.4, 3.5:** διότι ο τρόπος οργάνωσης των Αγώνων με ανάδειξη νικητών αρχικά σε περιφερειακό επίπεδο και έπειτα σε πανελλήνιο επίπεδο συνάδει με την ανάπτυξη περιφερειακών και τοπικών δράσεων για την απασχόληση, καθώς δίνεται ευκαιρία για την ανάδειξη της τοπικής πολιτιστικής ζωής και κληρονομιάς. Διευκολύνεται η κινητικότητα μεγάλου αριθμού μαθητών και εκπαιδευτικών και η ανταλλαγή εμπειριών. Η πρόβλεψη ποικίλων κατηγοριών συμμετοχών, εδραιώνει την πολιτιστική ταυτότητα του Έλληνα, στο πλαίσιο των ιδιαίτερων παραδόσεων του και της ευρωπαϊκής του διάστασης. Έτσι υπάρχουν κατηγορίες για το Αρχαίο Ελληνικό Δράμα, το Σύγχρονο Δράμα, τη Κλασική, Έντεχνη και Σύγχρονη Μουσική, τη Βυζαντινή και Δημοτική Μουσική, το Κλασικό Μπαλέτο, το Σύγχρονο Χορό και τους Ελληνικούς Χορούς. Σε μαθητές και εκπαιδευτικούς δημιουργείται κίνητρο για ανάπτυξη υψηλού ποιοτικού επιπέδου καλλιτεχνικών επιχειρησιακών δράσεων με στόχο τη βέλτιστη και δημιουργική αξιοποίηση ανθρώπινου δυναμικού και υποδομών. Οι Μαθητικοί Καλλιτεχνικοί Αγώνες δημιουργούν πεδίο απασχόλησης για στελέχη που εργάζονται για τη διοργάνωσή τους και για την παροχή υπηρεσιών μεταφοράς και φιλοξενίας των συμμετεχόντων κτλ. Οι δομές υλοποίησης των Αγώνων αποτελούν εφαρμογή σύγχρονων και ευέλικτων τρόπων οργάνωσης της εργασίας.

Σχολικά Εργαστήρια

Η ανάπτυξη εργαστηριακών υποδομών για τα σχολεία είναι ύψιστης σημασίας διότι τα σχολικά εργαστήρια συνδέουν τη θεωρία με την πράξη. Έχει δοθεί προτεραιότητα στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και ιδιαίτερα στη λυκειακή βαθμίδα. Στο φάσμα των σχολικών εργαστηρίων περιλαμβάνονται τα εργαστήρια Φυσικών Επιστημών (ΕΚΦΕ), Πληροφορικής και Τεχνολογίας που οργανώνονται στη σχολική μονάδα, καθώς και τα Σχολικά Εργαστηριακά Κέντρα (ΣΕΚ) που λειτουργούν ως πολυκλαδικά τοπικά κέντρα μάθησης και τα αντίστοιχα Σχολικά Εργαστήρια (ΣΕ) που εξυπηρετούν τα μαθήματα ειδικότητας των ΤΕΕ. Παράλληλα, έχουν εξοπλιστεί με οπτικοακουστικά μέσα διδασκαλίας σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και με μουσικά όργανα τα Μουσικά Σχολεία.

Για τους λόγους αυτούς, τα Σχολικά Εργαστήρια συνδέονται με:

- τις **Κ.Γ. 1, 8, 9, 11**: διότι η σύσταση και η λειτουργία Νομαρχιακών Επιτροπών Εργαστηρίων και Γραφείων Τεχνικών Συμβούλων, η επιλογή Υπευθύνων εργαστηρίων, η μελέτη και η υλοποίηση κτιριακών παρεμβάσεων, η εκπόνηση τεχνικών προδιαγραφών και η διενέργεια διαγωνισμών για την προμήθεια εξοπλισμού των εργαστηρίων και τη δικτύωση των εργαστηρίων Πληροφορικής συμβάλλουν στην άρση φραγμών για την ανάπτυξη υποδομών και τον εκσυγχρονισμό του τρόπου οργάνωσης και παροχής υπηρεσιών για την εκπαίδευση. Δημιουργείται ένα μεγάλο πεδίο τόνωσης της αγοράς εργασίας και της οικονομίας με την εμπλοκή φορέων που αναλαμβάνουν έργα μετά από διαγωνισμούς για την υλοποίηση όλων των φάσεων δημιουργίας και εξοπλισμού των εργαστηρίων. Με την πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού για τη δημιουργία και τη στελέχωση αυτών των υποδομών δίνονται νέες ευκαιρίες απασχόλησης στην κοινωνία της γνώσης και στον τομέα των υπηρεσιών και ενισχύεται η αντιμετώπιση της ανεργίας και μάλιστα στο πλαίσιο των περιφερειακών και τοπικών δράσεων για την απασχόληση.
- τις **Κ.Γ. 2, 3, 7, 12 & Ε.Σ. 1.5, 3.1, 3.2**: διότι η οργάνωση νέων εργαστηρίων και η ανανέωση υπάρχοντων εξοπλισμών (ΣΕΚ, Μουσικών Σχολείων κ.ά.), ενισχύει τους δεσμούς της εκπαίδευσης με τον κόσμο της εργασίας, την έρευνα και την ευρύτερη κοινωνία μέσω των οποίων εφαρμόζονται σύγχρονες τεχνικές και

διενεργούνται διαδικασίες «προσομοίωσης» που αφορούν τόσο τα παλιότερα καθιερωμένα επαγγέλματα όσο τα νεότερα. Αναθεωρούνται οι μέθοδοι και οι τεχνικές κατάρτισης ώστε να επιτυγχάνεται ο εκσυγχρονισμός του τρόπου οργάνωσης της εργασίας και ενισχύονται οι δυνατότητες πρόσβασης των εκπαιδευομένων στην αγορά εργασίας και δημιουργούνται προϋποθέσεις για τη διεύρυνση του ενεργού εργασιακού βίου. Οι μαθητές ασκούνται και προετοιμάζονται ανάλογα για χαρακτηριστικές επαγγελματικές δραστηριότητες και αναπτύσσουν επιχειρησιακό πνεύμα. Η βέλτιστη χρήση των πόρων εξασφαλίζεται με την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στη χρήση εργαστηριακού εξοπλισμού και στις ΤΠΕ. Η ποιότητα της ανάπτυξης και της λειτουργίας της υλικοτεχνικής υποδομής εξασφαλίζεται με την εκπόνηση και τήρηση αρχών και προδιαγραφών για όλες τις διαδικασίες.

- **τις Κ.Γ. 4, 5 & Ε.Σ. 1.1, 1.2, 1.3.1, 1.4, 2.2 και 3.3:** διότι παρέχουν την ευκαιρία βιωματικής και διερευνητικής μάθησης, δίνοντας στο μαθητή τη δυνατότητα να εξοικειωθεί με μεθοδολογικές αρχές, πρακτικές και δεξιότητες που συνδέονται με τους σχετικούς επιστημονικούς τομείς και να τις εφαρμόσει ως μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Έτσι τα σχολικά εργαστήρια συνεισφέρουν καθοριστικά στη βελτίωση της ποιότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων για την κοινωνία της γνώσης. Η αποτελεσματική σύζευξη θεωρίας και πράξης που μπορεί να επιτευχθεί κάνει ελκυστικότερη τη μάθηση, επιτρέπει την προσέγγιση των ιδιαίτερων γνωρισμάτων του σχετικού επιστημονικού τομέα ή τομέα επαγγελματικής ειδικότητας και ενθαρρύνει την προσέλευση των μαθητών στις σπουδές θετικών επιστημών και στις τεχνικές σπουδές. Τα οπτικοακουστικά μέσα διδασκαλίας παίζουν σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση της διδασκαλίας όλων των γνωστικών αντικειμένων και ιδιαίτερα στη βελτίωση της διδασκαλίας ξένων γλωσσών. Στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού του ορισμού των βασικών δεξιοτήτων για τη σύγχρονη κοινωνία, καταλυτικό ρόλο διαδραματίζουν τα εργαστήρια Πληροφορικής τα οποία εξασφαλίζουν την πρόσβαση στις ΤΠΕ και επομένως προωθείται η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning) για όλους τους πολίτες και η ανάπτυξη των δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για την κοινωνία της Πληροφορίας. Τα εργαστήρια των μαθημάτων ειδικότητας των ΤΕΕ είναι καθοριστικά για την αποτελεσματική παροχή αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και ενισχύονται επομένως, οι ενεργές πολιτικές για συμβατότητα σπουδών – εργασίας διότι αντιμετωπίζονται

εγκαίρως οι νέες διαμορφούμενες ανάγκες της εγχώριας και της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας.

- τις **Κ.Γ. 6, 13, 14, & Ε.Σ. 2.1, 2.3, 3.4, 3.2, 3.5** Τα σχολικά εργαστήρια έχουν αναπτυχθεί και επεκτείνονται στα σχολεία όλης της επικράτειας ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες στο πλαίσιο της πολιτικής για ισότιμη πρόσβαση στην αγορά εργασίας και καταπολέμηση διακρίσεων. Κατ' αντιστοιχία η ισοτιμία των ευκαιριών επεκτείνεται και στη έννοια της ισότητας των φύλων. Μάλιστα τα εργαστήρια παρέχουν δυνατότητες πρακτικής άσκησης σε ειδικότητες «ανδροκρατούμενες» για τις οποίες επιδιώκεται η ενθάρρυνση συμμετοχής των γυναικών. Τα εργαστήρια αποτελούν ένα ανοικτό περιβάλλον μάθησης με μεγαλύτερες δυνατότητες για εξατομικευμένη πορεία στη μάθηση αλλά για ανάπτυξη συνεργατικής μάθησης καθώς η εργασία και οι δραστηριότητες συχνά διεξάγονται σε μικρές ομάδες. Η ανάγκη εξασφάλισης ανοικτού και δημιουργικού περιβάλλοντος μάθησης και για τις μικρότερες ηλικίες αναγνωρίζεται με την επέκταση των εργαστηρίων στο δημοτικό σχολείο. Έτσι προβλέπεται η δημιουργία ενός αριθμού εργαστηρίων Φυσικής, Καλλιτεχνικών μαθημάτων και Μουσικής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Η ύπαρξη εργαστηρίων εξασφαλίζει τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων και συνεργασιών που αφορούν δεξιότητες που αναπτύσσονται μέσα στο εργαστήριο. Έτσι οι μαθητές μπορούν να συμμετέχουν σε εθνικές και ευρωπαϊκές διοργανώσεις και διαγωνισμούς Πληροφορικής, σε προγράμματα επίδειξης και βράβευσης εργασιών στα ΤΕΕ κ.ά. Μέσω αυτών των δραστηριοτήτων αναπτύσσεται επιχειρησιακό πνεύμα, κινητικότητα, ανταλλαγές και ενίσχυση της ευρωπαϊκής συνεργασίας.

Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη (Π.Δ.Σ.)

Η Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη είναι μέτρο που στοχεύει στην παροχή ουσιαστικής και εξατομικευμένης βοήθειας στους μαθητές που έχουν μαθησιακά κενά. Παρέχεται δωρεάν και ενδοσχολικά στους μαθητές που την επιθυμούν και εφαρμόζεται στα Ενιαία και Εσπερινά Λύκεια, στα Μουσικά Λύκεια και στα ΤΕΕ της χώρας καθώς και στο Εκκλησιαστικό Λύκειο της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής. Η Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη λειτουργεί κατά το πέρας του υποχρεωτικού ωραρίου για βασικά μαθήματα γενικής παιδείας καθώς και για μαθήματα κατεύθυνσης (Ενιαία

και Εσπερινά Λύκεια) και ειδικότητας (Μουσικά Λύκεια, ΤΕΕ). Συγκροτείται σε κάθε σχολική μονάδα πενταμελής Επιτροπή Παρακολούθησης για την απρόσκοπτη λειτουργία της Πρόσθετης Διδακτικής Στήριξης.

Για τους λόγους αυτούς, η Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη συνδέεται με:

- την **Κ.Γ. 1** : διότι επανεντάσσει τον αδύνατο μαθητή στην εκπαιδευτική διαδικασία, τον στηρίζει ψυχολογικά και του δίνει τα απαραίτητα εφόδια να συνεχίσει το Λύκειο. Η παραμονή των νέων μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα δημιουργεί καλύτερες προοπτικές για αυτούς ώστε να αντιμετωπιστεί η ανεργία βραχείας και μακράς διάρκειας.
- την **Κ.Γ. 4 & Ε.Σ. 1.1., 1.2.2., 1.2.3.** : διότι αποτελεί μέτρο βελτίωσης της δημόσιας δωρεάν εκπαίδευσης με τον καθορισμό για ενίσχυση, μαθημάτων γενικής παιδείας και ειδικών μαθημάτων (κατεύθυνσης και ειδικοτήτων) σε ολιγομελή τμήματα των από 5 έως 10 ατόμων, ώστε οι νέοι να αναπτύξουν, πιο αποτελεσματικά και σε εξατομικευμένο επίπεδο, βασικές και σύγχρονες δεξιότητες για την αγορά εργασίας και να μπορούν να τις διατηρήσουν και να τις διευρύνουν στο πλαίσιο της δια βίου εκπαίδευσης.
- την **Κ.Γ. 5 & Ε.Σ. 1.3., 1.3.3., 1.4.** : διότι έχει διευρυνθεί ο αριθμός των μαθημάτων για τα οποία προβλέπεται Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη για να καλυφθούν περισσότερες τρέχουσες ανάγκες και νέες διαμορφούμενες ανάγκες και να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη συμβατότητα σπουδών- εργασίας. Συμπεριλαμβάνονται μαθήματα που ενισχύουν την προσέλευση στις θετικές επιστήμες και τεχνικές σπουδές, βελτιώνουν τη διδασκαλία ξένων γλωσσών και εξασφαλίζουν καλύτερη πρόσβαση στις ΤΠΕ.
- την **Κ.Γ. 6 & Ε.Σ. 2.3.** : διότι προσφέρεται ως επιλογή για την οποία αποφασίζει ο μαθητής, ενεργοποιώντας τον να ενδιαφερθεί και να αντιμετωπίσει ζητήματα που αφορούν τη σχολική επίδοσή του. Το γεγονός ότι προβλέπεται και διευρύνεται για το μαθητικό πληθυσμό των διαφόρων τύπων εκπαιδευτικών επιλογών στη λυκειακή βαθμίδα (Ενιαίο Ημερήσιο και Εσπερινό Λύκειο, ΤΕΕ, Μουσικό Λύκειο, Εκκλησιαστικό Λύκειο) και ότι καλύπτονται οι μετακινήσεις μαθητών για την παρακολούθηση της Π.Δ.Σ. στις περιπτώσεις σχολείων απομακρυσμένων περιοχών, ενισχύουν την καταπολέμηση των διακρίσεων και την ισότητα των ευκαιριών για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά

εργασίας. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται σε απομακρυσμένες από αστικά κέντρα περιοχές όπου μπορούν να συγκροτηθούν τμήματα Π.Δ.Σ. με λιγότερους από 5 μαθητές.

- τις **Κ.Γ. 7, 11 & Ε.Σ. 3.1., 3.2., 3.4.** : διότι τα προγράμματα Π.Δ.Σ. συνιστούν επέκταση του εκπαιδευτικού έργου που προσφέρεται στις σχολικές μονάδες, για τα οποία ο κεντρικός σχεδιασμός του ΥΠ.Ε.Π.Θ. προβλέπει αποκεντρωμένο μηχανισμό υλοποίησης, δημιουργώντας έτσι μια μορφή εκσυγχρονισμού του τρόπου οργάνωσης της εργασίας στα σχολεία. Συστήνεται πενταμελής Επιτροπή Παρακολούθησης αποτελούμενη από τον Διευθυντή του σχολείου, δύο εκπαιδευτικούς που ορίζονται από το σύλλογο διδασκόντων, ο ένας εκ των οποίων είναι υποχρεωτικά ο Σχεδιαστής Αξιολόγησης του προγράμματος, αν δεν έχει οριστεί ο Διευθυντής, έναν εκπρόσωπο του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων και έναν εκπρόσωπο του Δεκαπενταμελούς Συμβουλίου των μαθητών. Η Επιτροπή Παρακολούθησης συνεργάζεται με τον Προϊστάμενο Διεύθυνσης ή Γραφείου στην λήψη αποφάσεων. Έτσι εξασφαλίζονται δημοκρατικές αρχές λειτουργίας και κατοχυρώνεται η συμμετοχή φορέων της ευρύτερης κοινωνίας στη διαμόρφωση, τη στήριξη και την αξιολόγηση δράσης που τους αφορά άμεσα, προσαρμόζοντας την Π.Δ.Σ. στις ανάγκες των μαθητών της σχολικής μονάδας. Ταυτόχρονα καλλιεργείται η ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος με την ενεργοποίηση πυρήνων ανθρώπινου δυναμικού που επιδιώκουν την επίτευξη αποτελεσματικής απόδοσης μέσα από την Π.Δ.Σ.
- τις **Κ.Γ. 8, 9** : διότι τα προγράμματα δημιουργούν μέσα στη σχολική μονάδα, πρόσθετες ευκαιρίες απασχόλησης για μόνιμους, αναπληρωτές ή ωρομίσθιους εκπαιδευτικούς. Προσδιορίζεται ποσοστό 30% του συνόλου των καθηγητών που απασχολούνται στο πρόγραμμα να είναι ωρομίσθιοι έτσι ώστε να καταπολεμείται η ανεργία των εκπαιδευτικών. Η Π.Δ.Σ. συνεπάγεται δράση σε τοπικό επίπεδο διότι για την υλοποίηση της είναι υπεύθυνοι οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων και Γραφείων όλης της χώρας και οι Επιτροπές Παρακολούθησης Π.Δ.Σ. των σχολικών μονάδων, άρα λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής και γίνεται δυνατή η ενίσχυση της απασχόλησης του τοπικού δυναμικού των εκπαιδευτικών. Επίσης προβλέπεται οικονομικό κίνητρο για τους Σχεδιαστές Αξιολόγησης των προγραμμάτων.

- τις **Κ.Γ. 13 & 14** : διότι απευθύνεται σε όλους τους μαθητές, ανεξάρτητα φύλου άρα συμβάλλει στη διασφάλιση της μεταξύ των φύλων ισότητας. Η δε παροχή μέσα από την ίδια τη σχολική μονάδα, δημιουργεί άμεση πρόσβαση σε ενισχυτική διδασκαλία, η ανάγκη της οποίας μπορεί σε κάποιες περιπτώσεις να μην κρίνεται απαραίτητη για κορίτσια από το οικογενειακό τους περιβάλλον, το οποίο δεν θα αναζητούσε βοήθεια για μαθησιακά προβλήματά τους ενώ για αγόρια ενδεχομένως να υπήρχε προτεραιότητα επίλυσης των προβλημάτων. Έτσι, η παροχή αυτή ενισχύει την καταπολέμηση του χάσματος ανάμεσα στα φύλα.
- την **Κ.Γ. 15** : διότι αποτελεί αντισταθμιστική παροχή της πολιτείας και ανακουφίζει οικογένειες μαθητών με μαθησιακά κενά, που θα ήταν αναγκασμένοι να αναζητήσουν βοήθεια εκτός σχολείου και να την επιβαρυνθούν. Έτσι συμβάλλει στον εναρμονισμό της εργασιακής και οικογενειακής ζωής.
- τους **Ε.Σ. 1.5** : διότι αξιοποιείται η υπάρχουσα υποδομή της σχολικής μονάδας με την επέκταση της χρήσης της σε ώρες πέρα από την κανονική λειτουργία του σχολείου. Αξιοποιείται εκπαιδευτικό προσωπικό, παρακολουθείται η πορεία του Π.Δ.Σ και συντάσσεται αξιολογική έκθεση από τον Σχεδιαστή Αξιολόγησης του προγράμματος. Σε περίπτωση μη ικανοποιητικής απόδοσης δίνεται δυνατότητα στην Επιτροπή Παρακολούθησης να εισηγηθεί την αντικατάσταση του διδάσκοντος. Επίσης, στην κατεύθυνση της καλύτερης εξασφάλισης ποιότητας, αξιοποιούνται οι Σχολικοί Σύμβουλοι. Το γεγονός ότι μπορούν οι μαθητές να παρακολουθήσουν Π.Δ.Σ. σε άλλη σχολική μονάδα τους επιτρέπει να κάνουν αυτή την επιλογή με βάση ποιοτικά κριτήρια άρα θα αναδεικνύονται και θα εξασφαλίζονται σχολικές μονάδες βέλτιστης εφαρμογής του προγράμματος.
- τους **Ε.Σ. 2.1., 2.2., 3.4.** : διότι με το να δίνεται δυνατότητα στον μαθητή να παρακολουθήσει Π.Δ.Σ. σε άλλο σχολείο από αυτό που φοιτά, δημιουργούνται προϋποθέσεις περισσότερο ανοικτού περιβάλλοντος μάθησης όπου η μάθηση δεν συνδέεται αποκλειστικά και αναπόφευκτα με δεδομένη σχολική μονάδα και καθηγητές αλλά επιλέγεται με κριτήρια, από το μαθητή, το κατάλληλο γι' αυτόν περιβάλλον μάθησης. Με απόφαση του Προϊσταμένου Διεύθυνσης ή Γραφείου μπορεί να λειτουργήσει Κέντρο Π.Δ.Σ. για μαθητές από δύο ή περισσότερα σχολεία. Έτσι ενθαρρύνεται η κινητικότητα και οι ανταλλαγές με στόχο την πιο ικανοποιητική και εμπλουτισμένη εκπαιδευτική εμπειρία. Ταυτόχρονα, με τη διεξαγωγή της διδασκαλίας σε ολιγομελή τμήματα για αμεσότερη, βιωματική

μάθηση, εξατομικευμένη καθοδήγηση και αντιμετώπιση προβλημάτων των μαθητών, δημιουργούνται ευνοϊκές συνθήκες για ελκυστικότερη μάθηση.